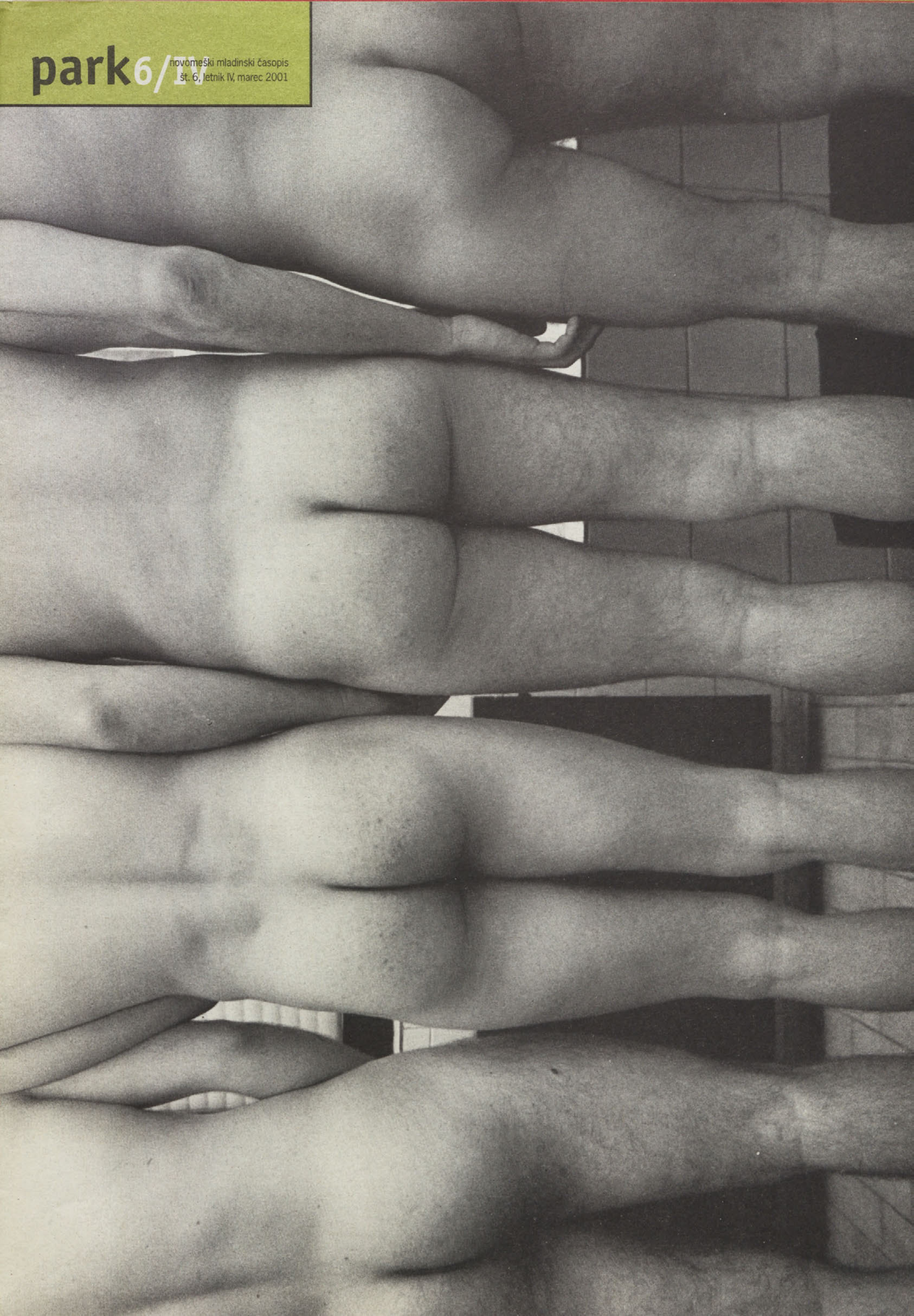

park6/novomeški mladinski časopis
št. 6, letnik IV, marec 2001

4 **Brane Škerjanc** ekskluzivno za Park razkriva ideološke tegobe letošnjega **Rok Otočca**: "Torej, s podpisom se je izvajalec odločil, da na prireditvi Rock Otočec ne bo nastopal kot ustvarjalec, temveč kot izvajalec, ki se ravna po točkah deklaracije. Odločil se je, da se bo na račun nastopa odpovedal svojemu ustvarjalnemu navdihu in kar je še huje, svoji bistveni pravici, ki jo sodobne demokracije tako goreče zagovarjajo in jo preprosto imenujemo svoboda govora."

5: **Tina Ban**, iz **Spominov na Lokal Patriota**: "V želji po spodbujanju občega optimizma in ustvarjalnosti sem poizkušala stvari spreminjati tudi s krščansko ljubeznijo, vendar me je naposled - kadar sem vse novomeške kategorije, ujele v petkov mozaik, slišala nestrpno sikati grožnje v šank - vsem poizkusom navkljub le zlomilo: "Moj Bog, zakaj si me zapustil?"

5: **Duhovi kontinuitete** preganjajo **Uroša Lubeja**: "V Veliki Britaniji so velikokrat prišle na dan fotografije, na katerih se prav tisti konservativni politiki, ki so sicer imeli poln gobec družinskih vrednot, onegavijo s kako prostitutko. Pri nas imamo podobnike iz "ljudske" stranke, ki govorijo o principu poštenosti, čeprav je z njimi povezanih največ finančnih nepravilnostih, pri kadrovanju pa se praviloma držijo načela "važno, da je naš."

6: **Gospodična Petra Ostanek** hladno in kruto rešuje **probleme novomeškega urbanizma**: "Neskončen vir pomanjkanja kulture in odnosa do prostora so tudi hiše na Bregu. Ob primerih korektnih, nenasilnih posegov, kot sta Breg 11 in Breg 12, vidimo spake, kot je **Breg 13** (že starejšega datuma) in popolnoma nova **Breg 6**, kjer se ambicioznost lastnika kaže v še malo višji strehi in še malo boljšem razgledu na Krko. Soglasja ZVNKD tu seveda ni bilo, kljub temu, da je Breg v PUP definiran kot spomeniška celota, večina stavb pa je zavarovanih!"

8-9: **Rok Jožef**, intervju z **ZMAGOM JELINČIČEM**: "Nikoli nismo bili v vladi in nobene pizdarije nam ne morejo obesiti na glavo. To jih pa boli. Mi pa lahko pokažemo na vsako svinjarijo, ki jo naredijo. Zbrali smo se taka družina, ki pove kar misli, useka in mi seveda stojimo za svojimi izjavami."

10-11: **FOTO PUB**: Šola **Tomaža Grdina**, "Ko učenci prerastejo učitelja..."

12: **Tina Ban** v **Brkinih**: **Zgodba molčečih hribov**

13: **Park e Xtreme!!!** **Damijan Šinigoj - Šini**, heroj osvobodilne vojne, iz oči v oči s sovražnikom iz otroštva: "Kaj hočem reči? Strah me je konjev. Uroš je seveda takoj zafilozofiral k dogodkom iz mojega otroštva in me povabil na psihoanalitično seanso, Hugo je namestil kavbojsko faco, kao, u čem je frka, sej je sam žval, udarš ji enga čelaka pa je mirna ku ovca."

15: **Barica Smole** komentira **neznosno lahkost prešernoljublja**: "Kako pa prikazati ustvarjalnost samo, tisto, kar je naredilo iz njega mojstra, je težko vprašanje. To je tiho, samotno delo, brez zunanje dramatičnosti, brez mahanja s taktirko kot pri Straussih ali virtuoznega preigravanja po tipkah kot pri Mozartu. Misel in talent, prelita na nekaj koščkov papirja, je najbrž težko posneti s kakršnokoli filmsko tehniko."

15-17: **KULTUM**

18: **Dr. Novšek**, **Jebúl** ter **Big Fak** in njihov **POTLAČ**: bizarno, grozljivo škandalozno.

20: **Skozi oči v možgane**: **Foto z godbe**

necenzurirano

Kot kaže, se je Novo mesto dokončno odločilo postati tudi kulturna prestolnica Dolenjske, ne pa samo ekonomska. Pika na i tega prizadevanja je otvoritev nove knjižnice Mirana Jarca. Otvoritev je bila seveda izvedena v megalomanskem slogu, kot se tako pomembnemu dogodku za mesto spodobi. Pod taktirko inscenatorja Matjaža Bergerja je zadeva dobila paradni, s prihodom imperatorja dr. Janeza Drnovška pa vseslovenski značaj. Ob tako velikem pompu je nujno sledila pozaba vseh tegob, ki so spremljale gradnjo knjižnice in pa dejstva, da je bila otvoritev morda izvedena nekaj let prepozno. Kot mnogokrat do sedaj v našem malem mestu, je tudi v tem primeru volk ostal cel, koza pa šita.

Vendarle pa se kulturna podoba mesta, ali če hočete kulturno življenje mesta, gradi na neki drugi, mnogokrat prezrti, manj ugledni fronti. Tu v prvi bojni liniji delujejo ljudje, katerim znajo biti že sanje o velikem pompu predrage. Z minimalnimi sredstvi, v minimalnih eksistenčnih pogojih, konstantno na robu živčnega zloma, toda z obilico volje do življenja (ki jo nekateri napačno imenujejo entuzijazem), ustvarjajo, delajo, podarjajo mestu in njegovim prebivalcem kulturni karakter.

Ti ljudje si ne želijo slave, spomenikov in nagrad (vsaj upajmo), še manj pa se lahko identificirajo z imperatorskimi Dnevi mladosti. To prepuščajo drugim, poklicnim in nepoklicnim ritualizcem, malomeščanski mentaliteti in kar je še podobne navlake. Kar zahtevajo zase in za svoje delovanje, je le korektna delitev občinskih proračunskih sredstev za kulturo in pomoč občine tam, kjer je to mogoče, v takšni ali drugačni obliki.

Zato bo silno zanimivo spremljati letošnje razdelitev teh sredstev, kdo in kateri projekti bodo deležni občinske podpore, ter seveda katere zasluge za narod bodo pri tem upoštevane.

Damir Skenderović

Rock Otočec in svoboda govora

Na festival Rock Otočec 2001, ki bo od 5. do 8. julija 2001 na letališču pri Novem Mestu, so se prijavile mnoge mlade skupine, vendar so morale upoštevati zanimivo opozorilo: "prijavijo se lahko le tisti izvajalci, ki se bodo s podpisom deklaracije zavezali, da leta 2001 v besedilih pesmi in javnem nastopanju ne bodo vzpodbujali k nasilju, uživanju drog in nestrpnosti."

To opozorilo je zanimivo, ker gre za eno izmed javno objavljenih oblik cenzure na področju popularne glasbe v Sloveniji. Problem deklaracije, ki jo bodo podpisali mladi slovenski rokerji, je zanimiv s treh plati: zgodovinske, formalne in vsebinske.

Cenzura na področju popularne glasbe je bila v realsocialističnem času prikrita. Rok bendi so imeli velike težave s cenzorji, ki so delovali pod okriljem oblasti. Velikokrat je prihajalo do zaplenitve posnetkov določenih skupin, katerih besedila so bila vprašljiva za komunistično oblast, policija je velikokrat prekinjala koncerte sumljivih bendov itd. To je bilo v Sloveniji še zlasti očitno ob koncu sedemdesetih in na začetku osemdesetih ob izbruhu punka. Prav tako so bili vprašljivi bendi avtomatsko črtani s "play list" slovenskih radijskih postaj. V javnosti pa se o problemih s cenzuro v komunističnem obdobju ni govorilo s pretiranim navdušenjem. O tem se lahko prepičamo ob branju zbornika "Punk pod Slovenci" ali ob Tomčevem delu z naslovom "Druga Slovenija".

Ko je Slovenija postala samostojna država, je postal za cenzorje bolj zanimiv nacionalni kontekst, kar je pomenilo, da se v slovenskih javnih medijih ni predvajalo tistih "domačih" bendov, ki so se izražali v tujem jeziku. To je ena izmed oblik cenzure, ki je lahko zelo uspešna in svojo ideološko funkcijo pripelje do skrajnosti, katero bi lahko poimenovali "samocenzura".

Ta zgodovinski pregled nas je torej pripeljal do tiste točke, ki je kočljiva tudi za zgoraj navedeno deklaracijo, saj bo vsak izvajalec, ki bo deklaracijo podpisal, samoumevno pristal na prikrito obliko samocenzure. Prikrto zato, ker se verjetno v tem oziru načelo samocenzuriranja skriva za ideološkimi zidovi miroljublja, boja proti zasvojenosti in strpnosti.

Na prvi pogled se zdi, da je odločitev za podpis deklaracije smiselna in za družbeno-socialno stvarnost tudi produktivna, saj se podpisani solidarno odloči, da se na simbolni ravni odreka nasilju, uživanju drog in nestrpnosti. Vendar pri odločitvi za podpis deklaracije podpisani ustvarjalec (roker, rok skupina, pop skupina ali pevec/pevka) pozablja, da si je ravno s svojim podpisom zagotovil smrtno obsodbo na ravni ustvarjalnosti. Torej, s podpisom se je odločil, da na prireditvi Rock Otočec 2001 ne bo nastopal kot ustvarjalec, temveč kot izvajalec, ki se ravna po zgoraj navedenih točkah deklaracije. Ali drugače, odločil se je, da se bo na račun nastopa odpovedal svojemu ustvarjalnemu navdihu, in kar je še huje, svoji bistveni pravici, katero sodobne demokracije tako goreče zagovarjajo in jo preprosto imenujemo svoboda govora.

Če so se rokerji v tujini uprli omejevanju njihove ustvarjalnosti, potem se bo v Sloveniji zgodilo ravno obratno. Spomnimo se moralne panike, do katere je prišlo ob izbruhu rok'n'rola v petdesetih letih. V javnosti se je zagnala splošna panika, glede obnašanja na koncertih, na plesih, sporni so bili tudi prvi R'n'R

filmi, ki naj bi v očeh moralistov predstavljali vzpodbudo za mladoletniško delinkventno obnašanje. Sovražniki rok'n'rola in kasneje tudi roka so svoje očitke gradili na ravni morale in religije.

Znan je tudi primer moralne panike, ki so jo predstavljali "gotški samomori", v katerih so bili na zatožno klop poklicani nekateri glasbeniki, na pobudo PMRC (Parent's Music Resource Center), ki je bil ustanovljen leta 1985. Spomnimo se skupine Dead Kennedys leta 1986-87, ko so bili napadeni zaradi 'nevarnih' besedil in neprimerne ovitka plošče in so se morali zagovarjati na sodišču. Bolj svež je primer Ice'i, ki so ga prav tako napadali zaradi brutalnih besedil. Vsi obtoženi so se sklicevali na svobodo govora. Rezultat teh sporov so opozorila, ki jih lahko opazimo na nekaterih CD-jih: "parental advisory-explicit lyrics".

Zgoraj smo opozorili, da je deklaracija o sodelujočih na prireditvi "Rock Otočec 2001" kočljiva tako s stališča vsebine kot s stališča forme. S stališča vsebine je težava v tem, da si bodo slovenski ustvarjalci popularne glasbe sami določili meje svobode izražanja, k temu pa jih je prav gotovo moral neko vzpodbuditi. S stališča forme pa je deklaracija paradokсна, saj je sama nasilna in s tem ruši načelo, katerega v svoji vsebini zagovarja, torej načelo miroljubnosti, boja proti nasilju. Namreč, ali ni poskus vplivanja na formo in vsebino določene skladbe (besedila skladbe) svojevrsten način prikritega nasilja, ki se bori proti ustvarjalnosti in svobodnemu izražanju glasbenikov?

Vendar to vprašanje ne pomeni, da skušam v tem članku vspeodbujati k nasilju, uživanju drog in nestrpnosti, temveč je članek namenjen predvsem mladim slovenskim ustvarjalcem, da razmislijo o svojih ustvarjalnih potencialih in o tem, kako te potencialne zavarovati pred kremplji vseobčega monopola, ki pri svojem hlastanju ne izbira sredstev, še zlasti pa ga naslavljam na vse poslušalce, ki bi morali razmisliti, kakšno glasbo lahko v letu 2001 pričakujejo od slovenskih rokerjev.

Iz neuradnih virov sem sicer izvedel, da naj bi se deklaracija nanašala zgolj na obnašanje nastopajočih na odru in ne na besedila posameznih komadov, vendar če je temu tako, bi morala biti deklaracija formulirana bolj precizno. Zanima me, kako se bodo organizatorji odzvali, če bo katere od skupin prekršila podpisano prisego?

Sicer pa je bil organizator gost v oddaji "Sobotna noč" in je pojasnil, da deklaracija ni obvezujoča v pravnem kontekstu, temveč predvsem v načelnem. Torej po njegovih besedah ne gre za nikakršne prepovedi, temveč zgolj za vprašanje vesti potencialnih izvajalcev.

Organizatorji festivala Rock Otočec se spopadajo predvsem s težavami, ki so posledica slovenske konzervativnosti. Starejši namreč ne razumejo, če se mladi zabavajo v blatu. Organizator festivala Franci Kek poleg tega tudi ugotavlja, da se v slovenskem medijskem prostoru vsako leto pretirava z različnimi podatki o številu "zadrogiranih" na festivalu Rock Otočec, kar zelo škoduje prireditvi. To je tudi eden od razlogov, zakaj so se v letošnjem letu odločili za akcijo, s katero se borijo proti nasilju, nestrpnosti in uživanju drog. Kar pa na koncu pomeni, da ne gre za načelno dejanje, temveč predvsem markentiško. In spet smo na spolzkih tleh ideološkega boja.

Brane Škerjanc

foto: Tomaž Grdin

Organizatorji Rock Otočca v svojem (takole pojasnjujejo sporno prijavo:

"Organizator našega največjega rock festivala je tudi za letošnji nastop na Rock Otočcu razpisal natečaj za neuvpeljavljene glasbene skupine. Eden izmed pogojev je bil tudi ta, da nastopajoči ne smejo pozivati k nasilju, nestrpnosti in uživanju drog. Razvile so se polemike o ustreznosti te zahteve. Organizator Festival Novo mesto je vztrajal in naredil celo korak naprej. Prijave mladih glasbenikov je vzel tudi kot podpora oziroma odklanjanje njihove usmeritve. Glasbeniki so sooblikovalci Rock Otočca in če nimamo podobnih pogledov na festival, ne vidim smisla, da ga sploh organiziramo. Rok za prijave se je te dni iztekel in na zadovoljstvo mnogih se je prijavilo kar 205 glasbenih skupin. Izmed njih se jih bo 12 najboljših predstavilo na festivalu, ki bo od 6. do 8. julija na letališču pri Novem mestu. Poleg njih bodo nastopili tudi znani domači in svetovni izvajalci. Z velikim številom prijav so mladi glasbeniki obenem pokazali, kakšne so njihove vrednote, pokazali so, da si ne želijo nasilja, nestrpnosti in pozivanja k uživanju prepovedanih drog. Seznam vseh prijavljenih si je možno ogledati na spletni strani www.rock-otocec.com."

Poslednji problemi novomeškega urbanizma

Mestno jedro - izgubljeno v glavah birokratov

Od vseh posegov v prostor je verjetno gradnja v mestnih središčih obremenjena z največ omejitvami. V Novem mestu to ureja Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za območje mestnega jedra Novega mesta (PUP), ki ga je izdelal Urbanistični inštitut Republike Slovenije. PUP določa meje območij urejanja, splošne pogoje za posege v prostor in posebne pogoje za posege v prostor po posamičnih morfoloških enotah in spomeniških celotah.

PUP tudi določa, da je v celotnem območju urejanja za vse posege v z odlokom zaščitene spomenike, oziroma njihovo neposredno sosesčino, obvezna pridobitev pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo naravne in kulturne dediščine, kar je za Novo mesto Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto (ZVNKD).

Imamo torej zelo jasne zakonske določbe, ki naj bi nas varovale pred uničevanjem neprecenljive kulturne dediščine. Toda teorija zakonskih aktov se v realnosti odraža v katastrofalnih oblikovalskih poskusih lastnikov zaščiteneh stavb in nezmožnosti Zavoda, da bi reguliral te posege. Zavod ima svetovalno funkcijo, inšpekcijsko nadzorstvo pa opravlja urbanistična inšpekcija pri Upravi inšpekcijskih služb Novo mesto. Zavod prijavi kršitelja, inšpektor ugotovi kršitve in prosi ZVNKD za mnenje, kako sanirati stanje. Proces je teoretično neskončen, v vsem času delovanja ZVNKD so kot rezultat prijave nepravilnega posega v prostor porušili en objekt - zidnico na Trški gori!

V celotnem območju urejanja so na objektih, ki niso zaščiteni, dovoljeni le posegi, ki imajo za cilj preново in revitalizacijo - adaptacije, dozidave, nadzidave, nadomestne in dopolnilne gradnje. Na objektih, ki so zaščiteni po spomeniško varstvenih kriterijih pa je dovoljena samo obnova, sanacija in adaptacija, s tem da je pred posegi potrebno zagotoviti spomeniško varstvene raziskave in

pridobiti ustrezne konservatorske smernice. Sprememba obstoječe stanovanjske namembnosti je dovoljena le v pritličju večetažnih objektov. Pri starih stanovanjskih stavbah, ki so bile v celoti spremenjene v poslovno ali drugo namembnost, je ob prenovi obvezno vzpostaviti najmanj eno družinsko stanovanje.

Pogoji za urbanistično in arhitektonsko oblikovanje določajo, da novi oblikovalski posegi na varovanih objektih niso dovoljeni; ohranjajo se vertikalni in horizontalni gabariti stavb; gradbene mase; oblika, struktura, barva in tip fasade; tip, naklon, materiali in barva strehe; arhitekturni elementi ...

ZVNKD je sicer ena od redkih ustanov, ki se stanovitno drži zakonov, vendar so v Novem mestu celo javni objekti, kot je nova knjižnica, zgrajeni brez njihovega soglasja. Drža Zavoda ostaja resignirano pravičniška, onesnaževanje okolja z nekvolitetno arhitekturo pa se nadaljuje.

V območju mestnega središča je veliko primerov takih posegov. Po mojem mnenju je eden bolj izstopajočih hiša na **Vrhovčevi 12**, katere predhodnica je bila razglašena za kulturno znamenitost. Vsi varovani objekti so določeni z lego, opisom, vrednotenjem, razvojno usmeritvijo in varstvenim režimom. Kot je bilo že omenjeno, se takih objektov ne sme rušiti, lahko se jih samo prenavlja. Lastnik se je vseeno odločil za rušenje, ZVNKD je to kompromisno sprejel in vztrajal na ohranjanju zgolj formalnih elementov stavbe - fasade, lesenega zatrepa, strehe, ... V procesu je prišlo do razhajanj in Zavod lastniku ni dal svojega soglasja. Stavba je malo višja, malo daljša, malo ... in klub temu, da ima še vedno lesen zatep in glavno fasado, ki je šestosna, je to zgolj formalizem, saj je banalno ohraniti oblikovne značilnosti ob popolni spremembi konstrukcijskih. S svojo nefleksibilnostjo in pogosto dolgotrajnostjo postopkov ZVNKD omogoča poljubno interpretiranje svojih svetovalnih dejavnosti, na katerih manj pomembnih kriterijih vztraja brezkompromisno, druge - bistvene, je pripravljen spregledati.

Nadaljevanje na 5. strani...

...nadaljevanje s 4. strani

Neskončen vir pomanjkanja kulture in odnosa do prostora so tudi hiše na Bregu. Ob primerih korektnih, nenasilnih posegov, kot sta Breg 11 in Breg 12, vidimo spake, kot je **Breg 13** (že starejšega datuma) in popolnoma nova **Breg 6**, kjer se ambicioznost lastnika kaže v še malo višji strehi in še malo boljšem razgledu na Krko. Soglasja ZVNKD tu seveda ni bilo, kljub temu, da je Breg v PUP definiran kot spomeniška celota, večina stavb pa je zavarovanih!

V PUP je zanimiva obravnava Glavnega trga, ki je tudi določen kot spomeniška celota, v katero naj bi bile locirane najpomembnejše mestne funkcije in najkvalitetnejše oskrbne in storitvene dejavnosti. Vse nestanovanjske dejavnosti morajo biti locirane v pritličjih, nadstropja, z izjemo Rotovža in drugih javnih stavb, so namenjena za stanovanja in poslovne prostore vezane s stanovanjem. Delitev funkcij na etaže temelji na primarni zasnovi hiš na Glavnem trgu, kjer so lastniki stanovali v nadstropjih in trgovali s produkti svoje obrti v pritličjih. Po stoletjih sprememb v načinu bivanja, ob podatkih, da je na Glavnem trgu osem hiš izkoriščenih za stanovanja in ob histeriji, ki jo povzroča umikanje osnovnih funkcij v obrobne nakupovalne centre, je vztrajanje odloka na absolutnem ohranjanju stanovanjske funkcije vprašljivo. Lastnike bi recimo lahko spodbudili k uporabi stavb s finančnimi olajšavami - davčnimi in pomočjo pri obnovi stavb, omejitveni značaj PUPa v realnosti ne daje vedno pozitivnih rezultatov.

Umeščanje novih stavb v historične ambience na splošno ni neizvedljivo, novejša primera iz Ljubljane - blagovnica Muller na Čopovi ulici in ob njej prodajalna Sportine z različnimi pristopoma (Muller s popolno nadomestitvijo stavbe, Sportina pa z ohranitvijo stare fasadne opne in novozgrajeno notranjostjo) uveljavljata odnos moderne arhitekture do konteksta, v katerem se nahaja. PUP za Novo mesto določa, da novi materiali, les, jeklo, steklo in umetni kamen ne smejo predstavljati prevladujočega elementa na fasadi, razen v izjemnih primerih, katere zaradi posebnih arhitekturnih kvalitet dovoli pristojna služba spomeniškega varstva in druge širše, strokovno kritične presoje. V ožjem območju mestnega jedra plastična, salonitna in pločevinasta kritina ni dovoljena, razen na posamičnih dominantnih objektih (cerkev, samostan, prošnja, sodišče). Ob tem se PUP ne opredeljuje do novejših objektov kot je recimo blagovnica na Glavnem trgu, Dolenjska galerija ..., ki niso zaščiteni pa vseeno sodijo v območje mestnega jedra, torej splošna določila odloka veljajo tudi za te objekte - pojavlja se vprašanje, kakšni bi bili kriteriji prenove ali nadomestne gradnje na mestu takega objekta. Ni pomembno samo, iz kakšnega materiala je stavba grajena, ampak predvsem, da je tudi v Novem mestu v novozgrajeni arhitekturi možen kvalitativni preskok. Obetaven primer je na primer hiša v gradnji na **Kosovi 5**.

Udeležba ZVNKD kot strokovne službe je vprašljiva, ker ji zakon daje vsa strokovna pooblastila in nobenih realnih in večino časa se zdi, da ZVNKD to ne moti - klasifikacija in arhiviranje podatkov o varovanih objektih je tako samozadostno, da je tudi to dovolj za pokončno držo rešitelja narodove kulture. Kljub razvpiti nespremenljivosti razmer pa bi lahko pokazali več iniciative pri poskusih spremembe svojega statusa in več strokovne udeležbe pri oblikovanju PUPov. Več kulture in vsaj odnosa do varovanih objektov pa bi morali pokazati njihovi lastniki, pozicija "na svojem lahko delam, kar hočem" in poenostavljena logika, da je novogradnja cenejša od obnove starih objektov, za kulturnozgodovinsko dediščino pač ne more biti legitimna.

V sedanjih razmerah, ob optimizmu, da bo kdaj prišlo do sprememb, ostaja samo upanje, da bodo tisti, ki se spuščajo v gradbene posege v mestnem jedru, zmožni to narediti vsaj na korekten način.

Petra Ostanek

ZVNKD je sicer ena od redkih ustanov, ki se stanovitno drži zakonov, vendar so v Novem mestu celo javni objekti, kot je nova knjižnica, zgrajeni brez njihovega soglasja. Drža Zavoda ostaja resignirano pravičniška, onesnaževanje okolja z nekvolitetno arhitekturo pa se nadaljuje. Več kulture in vsaj odnosa do varovanih objektov pa bi morali pokazati njihovi lastniki, pozicija "na svojem lahko delam, kar hočem" in poenostavljena logika, da je novogradnja cenejša od obnove starih objektov, za kulturnozgodovinsko dediščino pač ne more biti legitimna.

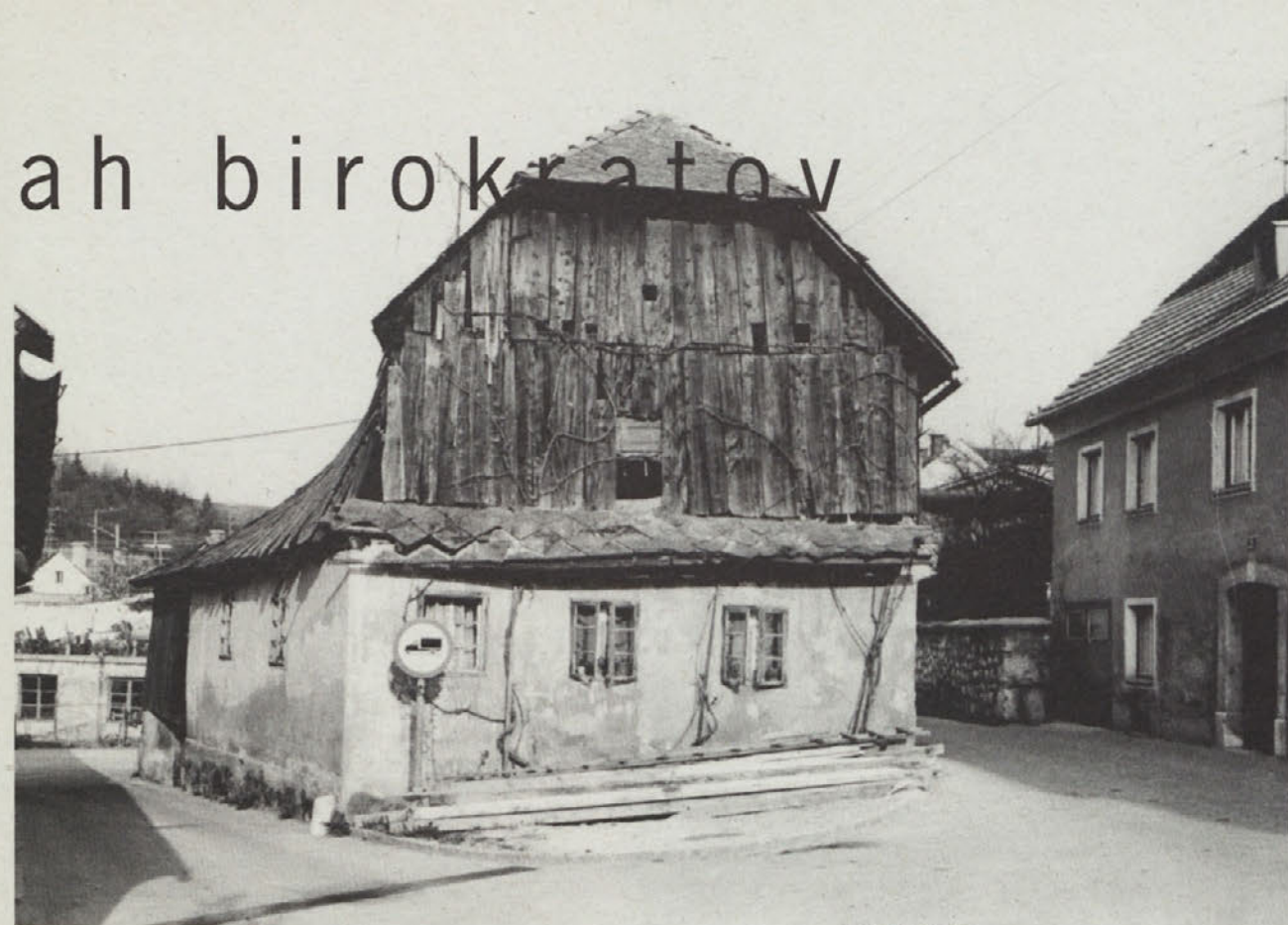

foto: Boštjan Pucelj

foto: Boštjan Pucelj

foto: Boštjan Pucelj

foto: Boštjan Pucelj

foto: Boštjan Pucelj

Kulturni praznik, lokalna scena, podrepništvo

Svoboda medijev, svoboda duha

Marijan Dovič

Mediji so načeloma svobodni. Za to smo se borili, mar ne, da nam država in njena ideologija z nekajšno cenzuro ne bi več predpisovali vsebin: kaj lahko pišete, česa ne. In res se je institucija neposredne cenzure umaknila, mediji pa lažje zadihali v svoji svobodi. Resnica sedanosti je od tega daleč: današnji časopisi, ki z naročninami niti približno ne pokrivajo stroškov, so življenjsko odvisni od marketinga. Odvisni so od denarja, ki jim ga namenjajo oglaševalci: torej so organsko vpeti v družbo, do katere naj bi imeli kritičen, opazovalski odnos.

Časopisi bi morali biti prvi, ki bi zagnali vik in krik ob samozadostnih potezah Telekomoma (spominimo se imenika s starimi številkami, poslovne škode zaradi neprestanega menjavanja števil ipd.) in monopolizmu Mobitela. Pa tega skoraj nihče ni storil. Zakaž? Nenavadno molčečnost velikih in malih medijev si lahko poskušamo razložiti s pomočjo skrb zbujajočih govoric: sliši se, da imajo pri Mladini in Večeru že izkušnje s pritiskom oglaševalcev na vsebino. Tudi če govorice za konkretne primere ne držijo, je poanta jasna: pritisk, celo če ni prav konkretnih groženj, obstaja, in tudi "družbeno-kritični" časnik Mladina mora "vedeti", do katere mere in koga lahko napada, če hoče svojim novinarjem izplačati solidne osebne dohodka; enako ostali mediji (vprašajmo se, kje Telekom ne oglašuje?). Navidezna svoboda medijev vodi v še slabši položaj,

kot je bilo sicer naporno stanje čuječnosti pred nepredvidljivimi ostrinami cenzure. Nadzor kapitala nad mediji - ne le v lastniškem smislu (po svojem lastniku pač časopis ne bo pljuval), pa postaja vse popolnejši. Vzrokov za zaskrbljenost, tudi globalno, je v tem smislu dovolj: bodo znanstveniki lahko prevpili PR Nata, bodo tisti ekologi, ki jih vodi lastna vest, lahko konkurirali moči kupljenih "znanstvenikov" in lobistov; bodo veliki mediji sploh kdaj lahko podajali kolikor toliko verodostojno sliko sveta - kot si novinarji sami naivno predstavljajo in jih tudi v šoli tako učijo?

Oglejmo si zdaj še lokalno sceno. Za hip si zamislimo, da bi novomeška Krka živela v istoimensko reko na tone kakšne nevarne svinjarije. Kdo bi se oglašil? Morda dolgoletni urednik Dolenjskega lista - v skladu z maksimo o intelektualni korelaciji med bralci in vsebino časopisa gre nedvomno za najvišji dosežek, tako rekoč biser dolenjske publicistike - letošnji nagradenec za življenjsko delo Tone Gošnik, ki je na prireditvi ob kulturnem prazniku pred nabito športno dvorano zbranemu občestvu sugeriral, naj nekakšen "duh Krke" preplavi vsako celico naše (novomeške) družbe, naj prodre v vse pore, tudi vsako družino(?). No, pod to izjavo, upam vsaj, se ne bi podpisali vsi letošnji nagradenci, v imenu katerih je govoril, pa tudi menedžerji in ostali "Krkaši", ki jim vrnitev iz "poslovno hladnega" (Tone Pavček, ista prireditelja) sveta v družinski krog pomeni morda drugačno, ljubeznivejšo in bolj človeško okolje, ki je onemu edina protiutež, ne. (Ža ljubitelje retorične analize podrepništva: vso dvoipolurno novomeško kulturno kolobocijo si lahko ogledate na famoznem Našem kanalu, ki zadevo vztrajno ponavlja že dva tedna; dovolj je, da ob poljubnem času nastavite pravo frekvenco.)

Bi se morda zganili na občini, kjer se z enim ubogim intervjujem z županom Starcem (beri prejšnji Park) več dni ukvarja cel štab, da bi ga ideološko očistili do podrobnosti, da se ne bi nikjer pokazala kakšna negotovost (sploh glede pripadnosti stranki in zmožnosti za opravljanje službenih dolžnosti): če primerjamo magnetogram pogovora in končno verzijo

Kelnarska modrovanja

Tina Ban

Dober kelnar je zakladnica najrazličnejših modrosti, sem spoznala kmalu po tistem, ko sem začela delati v klubu LokalPatriot in se tako soočati s svojevrstnim lokalpatriotizmom. Lokalna identiteta v teh krajih sloni predvsem na sorti lokalnega alkohola - pa vendarle so se tudi Dolenjci globalizirali - na alkoholu nasploh. Kakšen Podgunc pa si, če ne piješ, ali še slabše, če ne daš za pit?! Te besede so srž patriotove samopodobe in treba jih je razumeti ter upoštevati dobesedno, kajti Dolenjci so težki ljudje; težki kot svinčena zimska megla, ki se vlačí po kotlini, kot mastna rjava zemlja na dolenjskih gruntih. Kar rečejo, z vso težo tudi mislijo. Zato uboga moja družina! Koliko psovč je že letelo nanjo, kadar sem po zadnji rundi stoično ponavljala: "Šank je zaprt." Pravo sizifovo delo je premakniti tako imenovane "bezposličare", ki dan za dnem, leto za letom, hodijo ždet v novomeške gostilne. Naj skalo prevzame kdo drug, v življenju moraš znati tudi obupati, je bilo naslednje spoznanje, ki je vodilo h kaljenju modre kelnarice. V želji po spodbujanju občega optimizma in ustvarjalnosti sem poizkušala stvari spreminjati tudi s krščansko ljubeznijo, vendar me je naposled - kadar sem vse novomeške kategorije, ujele v petkov mozaik, slišala nestrpno sikati grožnje v šank - vsem poizkusom navkljub le zlomilo: "Moj Bog, zakaj si me zapustil?" In še zadnja iz gnoze: fizični napad, ki me je nekoč doletel med delom, me je resda pripravil do gladiatorskega odziva, vendar sem si takoj priznala, da je gandijevski miroljubni odpor največ, kar je v moji moči.

Najiskrenejša samopredstavitel postmodernih Dolenjcev je prav gotovo študentska Cvičkarija v Ljubljani (in njena megalomanska različica, Rock Otočec). Ta je "kruha in iger" preprosto zamenjala v "vina in glasbe", kar nepoznavalcu morda zbuja asociacije na plemeniti pomen grških dionizij, ki so ga imele, še preden so se izrodile v navadne nesramne orgije. V pohlepu po čim večjem zaslužku je tudi Cvičkarija kot prototip masovnega žura v dolenjski zidanici izničila svoje bistvo in poteptala vse tisto, kar zidanice sploh naredi za zidanice. Brez intimno-domačega vzdušja, brez srčnega ponosa ob uživanju sadov delovnih rok in brez duhovne hrane prijateljskih duhovičenj Cvičkarija pusti le okus po kislem vinu in vpitju atomizirane množice.

Tako kot je naraščajoči nacionalizem povsem naraven odziv na neustavljivo globalizacijo, je tudi lokalpatriotizem popolnoma legitimen način iskanja identitete v mladi državi. Ko bi se le napajal s čim drugim kot z mitom o klenem Dolenjcu, ki ga nese več kakor vsi drugi skupaj. Nič me ne bi bolj vzradostilo, kot če bi kdaj med točenjem piva ujela zanosen pogovor o tem, kako pred umiranjem rešiti smaragdno Krko, ali pa če bi me v zakajenem prostoru oplazil žar tistih, ki poznajo skrivnosti deviških jas na Gorjancih.

Duhovi kontinuitete Poštenjaki in njihovi podobniki

Februarja smo bili v državnem zboru deležni dveh - za naše razmere - nenavadnih glasovanj: zastopniki ljudstva so se namreč poenotili ob zavrnitvi kandidature Janeza Čadeža za direktorja javne televizije in ob izvolitvi Matjaža Hanžka za varuha človekovih pravic. Temu je v obeh primerih nasprotovala poslanska skupina SLS + SKD na čelu z Janezom Podobnikom. S tem dejanjem "poštenjaki" ostajajo globoko v dreku "kontinuitete", ki se jo sicer tako zlahka pripisuje njihovim političnim nasprotnikom.

Janez Čadež, dosedanji direktor javne televizije, je v parlamentu pogorel zaradi finančnih nepravilnosti, ki mu jih pripisuje predhodno poročilo računskega sodišča. Predvsem pa Čadež ni imel podpore lastnih novinarjev, tako da poslanci bržkone niso hoteli tvegati, da se ponovi zgodba s Češke, kjer so novinarji imeli punt toliko časa, dokler se niso vsaj delno uveljavile njihove zahteve.

Matjaž Hanžek, ki ni strankarski človek in je ugleden borec za človekove pravice, je v parlamentu dobil polnih 73 glasov, kar kaže na pozitivni premik k bolj odprti politiki, ki jo pogrešamo v sicer bolj trdih glavah naših politikov. Doslej je bilo namreč mesto varuha človekovih pravic rezervirano za politične kupčije. Pred šestimi leti je predsednik Kučan na to mesto na primer predlagal Iva Bizjaka, katerega referenca je bila pač v tem, da je bil visoki član tedanje SKD in odstavljeni notranji minister. Ustrezal je tudi razmerju sil v tedanjem parlamentu in vladi, tako da je lahko računal na izvolitev in jo tudi dobil.

No, tokrat so ob sicer poenotenem parlamentu izstopali Podobnikovi poštenjaki. Najprej so Kučanu znova predlagali Bizjaka, ki pa je propadel, ker je njegova SLS + SKD sedaj majhna, neugledna in pač ni vredna niti toliko, da bi nam vrtala po nosu, kaj šele, da bi kandidirala varuha človekovih pravic. Potem so zastopniki te domnevno ljudske stranke edini glasovali proti Hanžku in v drugem primeru za Janeza Čadeža, ker je pač njihov človek in ne glede na neugodno poročilo računskega sodišča ter nezadovoljstvo zaposlenih.

Torej nam morajo biti najbolj sumljivi tisti politiki, ki največ pridigajo o poštenosti. V ZDA in Veliki Britaniji so velikokrat prišle na dan fotografije, na katerih se prav tisti konservativni politiki, ki so sicer imeli poln gobec družinskih vrednot, onegavijo s kako prostitutko. Pri nas imamo podobnike iz "ljudske" stranke, ki govorijo o principu poštenosti, čeprav je z njimi povezanih največ finančnih nepravilnostih, pri kadrovanju pa se praviloma držijo načela "važno, da je naš".

Gleda na to, da je dinastija Podobnikov navkljub vsem škandalom tako dolgo vzdržala na čelu stranke, je treba domnevati, da je SLS + SKD politično korumpirana od vrha pa tja do slovitega "terena". Novo konservativno stranko moramo prej iskati v podjetniškem delu velike Drnovškove stranke, ki bo razpadla v trenutku, ko bo dosedanje domnevno desnico končno vzel hudič.

Čeprav se zdi, da v to stranko prihaja nekaj novega - v mislih imamo seveda frakcijo Francija Buta - je pri teh napovedih treba biti previden. Gleda na to, da je dinastija Podobnikov navkljub vsem škandalom tako dolgo vzdržala na čelu stranke, je treba domnevati, da je SLS + SKD politično korumpirana prav do poslednjega občinskega odbora, slovitega "terena", na katerega se tako radi sklicujejo glavarji te stranke. Novo konservativno stranko, o kateri je dandanes toliko govora, moramo prej iskati v podjetniškem delu velike Drnovškove stranke, ki bo razpadla v trenutku, ko bo dosedanje domnevno desnico končno vzel hudič.

Princip podobništva pa ni omejen zgolj na SLS + SKD. V manjših dimenzijah se razpreda skozi celoten slovenski politični prostor. Domnevna stranka mladih se tako še vedno lažnivo kiti s častitljivim imenom konstruktivne opozicije, medtem ko je njen predsednik Dominik Š Černjak na čelu nekega mastno plačanega vladnega urada. Halo, centrala!? V palamentu od poslancev SMS še nismo slišali niti prdca, in to je tudi vsa njihova konstruktivnost!

Še huje pa je to, kar je razkrilo nedavno poročilo Računskega sodišča: prav vse stranke so s finančnimi nepravilnostmi kršile zakonodajo o volilni tekmi, med njimi je bila med hujšimi kršitelji ravno SMS - ki je na volitvah sicer uspela z retoriko o tem, kako da se razlikuje od vseh ostalih strank. Isto sranje, drugo pakovanje, bi rekli v starih časih, ko kontinuiteta še ni bila kontinuiteta! In kaj čaka vso to navlako? Nič drugega kot manjša denarna kazen od sodnika za prekrške - kot da gre za napačno prečkanje ceste in ne za grobo vplivanje na v demokraciji edini realni poseg ljudstva v politiko, torej na izid volitev!

V to grenko-kislo juho, ki nikar ne more postati prebavljiva, pa se kot slaba začimba na žalost mešajo tudi ideologi slovenske katoliške Cerkve. Gospod nadškof Rode v politični gorečnosti pozablja na izvirni Jezusov princip ljubezni do bližnjega pa naj bo ta kristjan ali barbar. V izjavah ob problematiki prebežnikov sta tako nadškof kot njegov kompanjon dr. Štuhec z razumevanjem podprla predvsem bojazni "naših" ljudi, glede odnosa do beguncev pa sta se surovo nevtralnó zavzela za spoštovanje zakonov. Zanimivo je, da se prav tu prvič strinjata sicer zagrizena sovražnika Rode in Jelinčič, pri katerem pa moramo spoštovati vsaj to, da se ne izdaja za nekaj drugega od tega, kar je.

Tako nam, dragi moji, politično dogajanje v preteklem mesecu dokazuje, da kljub vsemu duhovi kontinuitete še naprej strašijo slovenski politični prostor, le da se začuda nahajajo v samem političnem jedru tistih, ki o njih najbolj naglas vreščijo, odprta politika pa visi nekje v zlati prihodnosti.

Uroš Lubej

Kaj lahko naredi študent z 1 mega?

Dviguje denar na bančnih avtomatih. Plačuje v trgovinah, označenih z nalepko BA ali Maestro. V krizi izkoristi mesečni limit na tekočem računu. Od doma ali od kjerkoli se preko računalnika priklopi na SKB NET, preko telefona pa na Zeleni telefon in že je v banki. Seveda preverja stanje na svojem računu ali pa plačuje položnice. Mega, ne? Oglasi se v SKB banki!

Mega kartica SKB banke.
Uporabna do konca študija.

SKB BANKA D.D.
www.skb.si

Zmago Jelinčič

Intervju

fotografije: Tomaž Grdin

Oba starša sta bila v času druge svetovne vojne člana odporiškega gibanja. Odraščal je v odprti in liberalni atmosferi z močnim poudarkom na demokratičnih in antifašističnih principih. Študiral je na Fakulteti za farmacijo, kot študent je bil baletni plesalec v Slovenskem narodnem gledališču, zaradi zagovarjanja ideje o samostojni Sloveniji pa obsojen na tri leta in pol strogega zapora, od tega je preživel devet mesecev v samici. Po prihodu iz zapora se je zaposlil v Leku, nato pa osnoval prvo privatno podjetje za proizvodnjo naravnih zdravil v bivši SFRJ. Izdal je prve slovenske znamke, ki so izšle pred plebiscitom za neodvisnost, kot numizmatik pa sedem knjig. Ukvarja se s parapsihologijo, je predsednik Letalske zveze slovenije in predsednik SNS.

V zadnjem času ste s svojim izjavami o beguncih, ki prihajajo v Slovenijo, precej pritegnili pozornost. Po nekaterih trditvah gre za precej nedemokratičen pristop, ki ni v skladu z odprtostjo Slovenije do različnih migracij. Za kaj pravzaprav gre?

Pri beguncih, ki pridejo v Slovenijo, gre v glavnem za ekonomsko migracijo, kar dokazuje dejstvo, da jih je od trinajst tisoč prosilcev v lanskem letu samo enajst dobilo azil. Gre v veliki meri tudi za kriminalne združbe, nekateri so pri nas že kar nekaj let in so dobro organizirani, to pa je razvidno tudi iz organizacije transporta. Evidentno je njihovo finančno stanje, saj ima marsikdo satelitski telefon, ki je v Sloveniji zelo redek. Dogajajo se grozljive zadeve. Policija skriva dejanske podatke, vendar vem, da so zamorci oropali trgovino TUŠ, poleg tega vem, da kradejo, vendar policija noče ukrepati.

Naše Slovenke se dobesedno hodijo "pr'tiskati" v zbirni center, tako da se jih zamorci (zanimivo je, da se "pr'tiskajo" samo z zamorci in ne z Arabci) otepajo. To vedo povedati okoliški prebivalci in kot vem, štartata kar dve na enega.

Kaj se še dogaja? Naše Slovenke se dobesedno hodijo "pr'tiskati" v zbirni center, tako da se jih zamorci (zanimivo je, da se "pr'tiskajo" samo z zamorci in ne z Arabci) otepajo. To vedo povedati okoliški prebivalci in kot vem, štartata kar dve na enega. Tu pravzaprav ne gre za begunce, saj vemo, da je v Iraku dobra mesečna plača 15 dolarjev. In ta 'begunec' mora plačati 10 tisoč mark, da pride do tukaj. Sprašujem se, od kod njemu ta denar, če ima tako majhno plačo? To niso begunci, ki bi bežali pred režimom, ampak gre zgolj za ekonomske migrante, kriminalno populacijo. Slovenska vlada bi morala poskrbeti najprej za svoje, slovenske lačne ljudi, ki jih ni malo, jih je vsak dan več, nimajo možnosti preživetja, zdravstvene oskrbe, pribežnike v Slovenijo pa najprej pošljejo k zdravniku in zobozdravniku. S tem država kaže zelo podcenjujoč odnos do Slovencev.

Ali smo Slovenci sovražno nastrojeni proti tujcem?

Rekel bi, da je bedarija, ker nekatere združbe govorijo, da gre za ksenofobijo - sovraštvo do tujcev. To zdaj izkoriščajo različni gospodje in si delajo reklamo, zanima me, kje so bili s svojim glasovi takrat, ko je NATO bombardiral Jugoslavijo, če jim je že toliko do človekovih pravic. Takrat se nobeden ni spomnil na to in nobeden izmed teh gospodov ni peljal zdravil v otroško bolnico sredi Beograda, ki jo je zadel NATO, kot je to naredila SNS.

In EU nam bo rekla hvala lepa, "šengensko" mejo bomo postavili na vašem severu in vas ne bomo vzeli noter.

Vendar do neke rešitve moramo priti, lahko se namreč zgodi, da postane Slovenija zatočišče za, kot ste že dejali, kriminalne združbe?

To moramo rešiti z zakonodajo. Naši zakoni so tako liberalni, da tudi nekoga, ki mu zavrnejo prošnjo za azil, ne moremo vreči iz države. Pa še nekaj. V Šiški so begunci iz Slovaške. Povejte mi, zakaj begunec beži iz te države, saj nima nič boljšega in nič slabšega položaja kot Slovenija.

Kako gleda na ta problem Evropska Unija, lahko se namreč zgodi, da sprejmemo prestroge zakone, ki bi prekomerno omejevali vstop v Slovenijo, zapremo svoje meje in postanemo izolirana država?

Evropska Unija ima zakonodajo bistveno bolj ostro kot Slovenijo. In EU nam bo rekla hvala lepa, "šengensko" mejo bomo postavili na vašem severu in vas ne bomo vzeli noter. To bodo naredili zaradi tega, ker smo preveč odprti. Blair je pred nekaj dnevi že tlačil Slovenijo nazaj na Balkan in to v zvezi z begunci. Slovenija se čedalje bolj približuje modelu, da bomo postali tampon, kjer se bodo zbirali begunci, pa še z zahoda nam jih bodo pošiljali nazaj. Ti ljudje v glavnem zmečejo stran dokumente, na vprašanje, od kod ste prišli, odgovorijo, da iz Slovenije, in na tak način ponovno pridejo k nam. Mi jih pa Hrvatoma ne moremo dati naprej. Prvič smo preklavi, drugič nimamo jajc, ne upamo se postaviti za svoje interese in mi 'moramo' biti prijatelji s Hrvati. To, da mi dobimo begunce na meji, jih vrnemo Hrvatoma, oni pa jih odpeljejo 200 metrov v notranjost in jih potem izpustijo, o tem se pa naši gospodje na glas sploh ne upajo govoriti.

Kot predsednik stranke nosite v imenu le-te besedo nacionalna, ki nakazuje na nacionalizem. V šolah razlagajo, da obstoja pozitivni in negativni, kaj bi bil pozitiven in kaj njegova negacija?

Nacionalizem je vedno pozitiven. Nacionalnost in nacionalni pomeni končno izgradnjo naroda. Takrat ko narod dobi svojo državno formo, postane nacija. Nevaren je šovinizem, nevaren je nacizem, fašizem ...

Dejstvo pa je, da preseljevanja narodov v 6. stol. sploh ni bilo. To je čista izmišljotina, naša zgodovinska veda pa vztraja na tem, ker se vsem profesorjem zrušijo diplome, resnica pa je ta, da smo Slovenci izšli iz Venetov, ki so bili Slovani, vendar na področju, kjer živimo zdaj, in niso prišli iz ruskih step.

Ali ne izhajajo omenjeni -izmi prav iz nacionalizma?

Iz nacionalizma izhajajo vse težnje Francozov, ki so bile izbojevane v francoskim revoluciji in na kateri temelji današnja francoska država. Vsak Francoz bo rekel, mi smo najboljši. Vsak Anglež bo rekel, mi smo najboljši. Vsak bo štutil in varoval svoje nacionalne barve. A pri nas je pa to prepovedano? To so nam vgradili v bivšem režimu, tega se tudi profesorji ne morejo znebiti, pravijo namreč, da je nacionalizem nekaj groznega. V bivši Jugoslaviji naj bi zrasla nadnacionalna družba, naj bi bili vsi Jugoslovani. Ne bi bilo ne Slovencev, ne Hrvatov, ne Srbov ... In do česa je to pripeljalo? Do pritiska, ob katerem nisi smel več

govoriti o svojem narodu, in kasneje do vojne. Nacionalizem ni nič slabega in vsak normalen človek je nacionalist. Jaz nacionalizem enačim s patriotizmom.

Kaj se vam zdi, da je glavni problem Slovencev, slovenskega naroda ...

Pomankanje lastnega ponosa in poznavanja slovenske zgodovine, to je najhujše. V Sloveniji zgodovinska veda še vedno vztraja na izhodišču, ki ga je postavila berlinska zgodovinska šola in ki trdi, da smo Slovenci v 6. stoletju prišli iz ruskih step. To se zdi popolnoma logično, saj je germanska smer hotela Slovincem vzeti legitimnost bivanja na tem področju. Dejstvo pa je, da preseljevanja narodov v 6. stol. sploh ni bilo. To je čista izmišljotina, naša zgodovinska veda pa vztraja na tem, ker se vsem profesorjem zrušijo diplome, resnica pa je ta, da smo Slovenci izšli iz Venetov, ki so bili Slovani, vendar na področju, kjer živimo zdaj, in niso prišli iz ruskih step.

No, takrat je Slovenija izgubila lastno ozemlje in dejstvo je, da po vsaki vojni Slovenija izgubi del ozemlja, navkljub zmagi.

Na prvih demokratičnih volitvah v slovenski državi je desnica prvič dobila priložnost sodelovati pri oblikovanju političnega prostora. Pri nekaterih njenih odločitvah sem imel občutek, da gre za revanšizem do predhodne oblasti. Koliko se vam takratne poteze zdijo revanšizem in v koliki meri gre pri tem za zrele politične odločitve?

Zrelih političnih odločitev takrat praktično ni bilo. Bile so bedaste politične odločitve, ki so koštale Slovenijo izgubo Istre, izgubo občine Radatoviči, izgubo Štrigove. Nedvomno dejstvo je, da je do druge svetovne vojne bila Štrigova slovenska in Trdinov vrh kilometer in pol oddaljen od hrvaške meje, saj je bila občina Radatoviči naša. Istro bi lahko takrat dobili, general Čad se je bil takrat na Reki pripravljen predati slovenski vojski, naši gospodje osamosvojitelji pa si tega niso upali narediti. To jim je sporočila nemška obveščevalna služba, vendar so se tega otepali. Tudi referendum je bil narejen v občini Radatoviči, kjer so vsi razen duhovnika in poštarja glasovali za Slovenijo, vendar so zopet naši najvišji gospodje to vrgli v predal in niso hoteli tega upoštevati. No, takrat je Slovenija izgubila lastno ozemlje in dejstvo je, da po vsaki vojni Slovenija izgubi del ozemlja, navkljub zmagi. Potem je šel Peterle šenkovat istrske železnice Hrvatoma, poklonil jih je.

Edino partizani so bili tisti, ki so se borili za slovenski narod, nisem rekel komunisti, rekel sem partizani.

Na področju vstopanja v Evropo smo zamudili takrat čisto vse. Konec koncev bi takrat lahko vstopili v Evropo, če bi bili pametni, na enakovrednih osnovah, ne pa tako kot danes, ko hlače slačimo in rit nastavljamo vsakemu Evropejcu, ki pride sem. Šlo je za politične zdrahe, za privatno prerivanje in po mojem za revanšizem desnice nad levico.

Glede NOB je še vedno precej deljenih mnenj. Eni pojejo hvalo partizanom, drugi domobrancem. Kdo se je takrat boril za slovenski narod in državo?

Eno samo mnenje je pravilno, to je tisto, ki ga priznava ves demokratični svet in s tem tudi demokratična Evropa. To je mnenje zmagovalcev proti naci-fašistični koaliciji v drugi svetovni vojni, to je mnenje zavezniških sil, ki so porazile Hitlerja, Mussolinija, Paveliča in ostale satelite, ki so med drugim hoteli izničiti tudi slovenski narod.

Tu so duhovniki s pištolo za pasom in nožem v eni roki ter križem v drugi blagoslovljali pobijanje ali sami sodelovali pri njem.

Edino partizani so bili tisti, ki so se borili za slovenski narod, nisem rekel komunisti, rekel sem partizani. Zavedati pa se je treba, da prvega boja niso organizirali komunisti, ampak ga je začela organizacija TIGR. To je bilo aprila meseca na Travnj gori, kjer so tudi padle prve žrtve. Vendar ravno zato, ker so bili prvi borci nacionalisti in ne komunisti, se o tem ni smelo govoriti. Šele kasneje se je formirala Osvobodilna fronta, ki je nedvomno svetel trenutek slovenske zgodovine, saj so se takrat združile razne politične struje v borbo proti okupatorju. Tem se domobranci in bela garda niso pridružili in so prisegli okupacijskim silam. Bili so zavezani ali italijanskim okupacijskim silam ali pa nemškim na področju Gorenjske.

So se domobranci in bela garda borili proti komunistom ali za slovensko državo?

Težko bi rekel, da so se borili proti komunistom, kajti v bivši Jugoslaviji je bilo komunistov tako malo in pravzaprav do leta 1942 se tudi v NOB ni vedelo za neke velike komuniste. Komunizem je prevladal šele po prihodu tako imenovanih Titovih oficirjev, do takrat pa so se partizani borili za slovensko državo, samostojnost. Tisti, ki so bili na strani Hitlerja, so se po domače rečeno borili za lastno rit. Grozljivo je to, da so ti ljudje pošiljali ogromno Slovencev v lagerje, v smrt in to sosed sosedu. Bistven problem je bila ljubljanska pokrajina, kjer je imela rimokatoliška cerkev močno vlogo, saj je imela direkten vpliv na morijo. Tu so duhovniki s pištolo za pasom in nožem v eni roki ter križem v drugi blagoslovljali pobijanje ali sami sodelovali pri njem. Tega problema na Štajerskem ni bilo, tam so Nemci odpeljali 80 duhovnikov v Jasenovac, kjer so izgubili življenje. Zavedati se moramo, da je bila takrat Hrvaška kot NDH Hitlerjev satelit in mi kot zmagovalci bi morali tudi od Hrvaške zahtevati vojno odškodnino. Tega nismo naredili, ker so komunisti to preprečili. Nedvomno se ve, kdo je bil na kateri strani in to, da nekateri poskušajo očrniti NOB, je čisto navadna svinarija; je pa to delo belogardistov in pa domobrancev, ki hočejo še z zadnjimi silami in atomi moči spreobrniti tok zgodovine in sebe prikazati kot žrtve, ne pa kot izdajalce lastnega rodu.

Je sprava možna?

Ne, sprava ni mogoča, možno je edino oproščanje, vendar se nikoli ne sme pozabiti.

Cerkev v postopku denacionalizacije zahteva svoje premoženje, ki ga je izgubila po drugi svetovni vojni, nazaj ...

Popravlil bi vašo tezo, ki pravi, da cerkev zahteva ogromno svojega premoženja nazaj. Cerkev je večino premoženja že izgubila, najprej v prvi in drugi agrarni reformi in seveda LDS. Kaj se zdaj dogaja? Potem je Korošec zgojufal sklep iz leta 1939, ki ni bil ratificiran v skupščini, češ da naj bi cerkev morala dobiti nazaj določena posestva.

Pri nas pa še zmeraj mislijo iz Slovenije narediti deželico device Marije, kjer bomo vsi tihi in nedolžni in pohlevni, kar se v velikem delu slovenskega naroda res dogaja.

Cerkev se izgovarja na ta sklep, ki pa nikoli ni pravno-legalno veljal. V drugi svetovni vojni je Hitler pobral cerkvi vse. In če ima cerkev od koga kaj zahtevati, naj to zahteva od Hitlerja. Cerkev si poskuša tukaj prilaščati premoženje in tudi nepremičnine, do katerih nima nobene pravice.

Kakšno je pri nas stanje cerkev-država, koliko je cerkev vpletena v slovenski politični prostor?

Dejstvo je, da je cerkev tako globoko vpletena v slovenski politični prostor, da je to kar grozljivo. Pri vpletanju cerkve v državo pa nosi Drnovšek glavno krivdo in seveda LDS. Kaj se zdaj dogaja? V vojsko se že po tistem vleče vojne kurate, ki jih bo plačevala država in s tem mi vsi, duhovnike, ki naj bi imeli verouk po župniščih, naj bi plačevala država. To je totalna svinjarija. Dejstvo je, da rimo-katoliška cerkev izgublja po vsem svetu razen v delu latinske Amerike in v Afriki. Pri nas pa še zmeraj mislijo iz Slovenije narediti deželico device Marije, kjer bomo vsi tihi in nedolžni in pohlevni, kar se v velikem delu slovenskega naroda res dogaja. Ta pohlevnost izvira iz genetske

predispozicije določenega odstotka ljudi, ki imajo že v genih izdajstvo in hlapčevstvo.

Vse več vojaških obveznikov se odloča za civilno služenje vojnega roka. Zakaj?

Vojska je po vseh teh ministrih postala slabo organiziran taborniški odred in zaradi tega je popolnoma jasno, da se bo marsikdo poskušal izogniti temu. Vsak športni klub je deloval bolje. Dogaja se, da mamice telefonirajo poveljnikom kasarn, naj sinček obuje dvojne nogavice, ker je zunaj mraz.

Ostra profesionalizacija vojske lahko podleže osebnemu šarmu ministra in postane faktor nestabilnosti v državi.

Upam, da bo sedanjí minister te stvari uredil, to je prvi strokovnjak na tem področju in verjamem, da mu je veliko do tega, da te stvari uredi. Tisti moški, ki ni dal služenja vojske čez, mu kasneje v življenju nekaj manjka. To je izkušnja, ki je zelo specifična. Človeka prestavi iz toplega domačega okolja nekam na tuje, kjer se moraš znajti. Nauči te reda, discipline, trdnosti in stabilnosti.

Ali je plačana vojska rešitev?

Plačana vojska je do neke mere rešitev. Vendar je potrebno te zadeve zelo dobro premisliti, da ne bi v primeru plačane vojske prišlo do vojske gospoda ministra, kar je hotel narediti Janša. Moris ni bila vojska slovenske države, ampak je bila to ministrova vojska. Ostra profesionalizacija vojske lahko podleže osebnemu šarmu ministra in postane faktor nestabilnosti v državi. To ni tako enostavno. Za narod pa je v redu, če se izobražuje v tej smeri. Ta znanja lahko pridejo prav, to se je pokazalo v slovenski osamosvojitveni vojni, ki jo je izbojeval slovenski narod.

Vi ste se tudi udeležili osamosvojitvene vojne, bili ste eden prvih, znana je vaša zgodba o napadu na tank...

Bil sem eden izmed štiridesetih, ki smo v Sloveniji pritisnili na peteline, vse ostalo so pa zgodbe. V štirih dneh sem imel osem bojnih akcij. Potem me je pa Bavčar dal zapret, ker je takratni poveljnik jugoslovanske vojske rekel, da bodo sesuli Slovenijo. Mene so pa hoteli šenkat.

Veliko imate za povedati proti komunistom, vendar imate na steni sliko tovariša Tita. Poleg njega imate tudi sliko sedanjega predsednika Slovenije Kučana ...

Jaz Tita cenim, zato ga tudi imam tam gor. On je bil simbol nečesa, neke države. Jaz imam rad državo in jo spoštujem. Pizdim čez njih, šimfam čez njih, vendar se držim nekih pravil, procedure, ki se jih pač vsak mora držati.

Včasih s kakšno izjavo razburite javnost. Gre pri tem za politični marketing ali za vaše osebno mnenje?

To je moje mnenje in moj karakter, zaradi katerega sem že najebal. Leta '69 in '70 sem bil na vojnem sodišču v Splitu, ker sem že takrat zahteval samostojnost Slovenije, napovedoval sem vojno v Jugoslaviji ... Takrat so me cepili po treh členih: širjenje rasne, verske, nacionalne netrpeljivosti, mržnje i razdora širjenje lažnih vesti in vređanje države, njenih organa i predstavnika

Nikoli nismo bili v vladi in nobene pizdarije nam ne morejo obesiti na glavo.

Vendar so bili moji starši borci in je zaradi tega 'vojni tužilac odustao od gonjenja' in je zadevo predal civilnemu tožilcu. Potem so me pa oni ruknili v zapor. Obsodili so me za dolg jezik, po domače.

Od teh, ki so vas takrat obtožili in zaprli, je še kdo kje, na kakšnem pomembnem položaju?

Ja, ja, seveda, na policiji so, pa še na višjih pozicijah.

Zanima me, glede na to, da ste s svojo stranko prišli v parlament, navkljub mnogim teorijam, da manjšim strankam ne bo uspelo, se vam je kdo opravičil za nepravilno oceno, saj je z njo nedvomno vpival na mnenja volilcev?

Lahko bi rekel, da je šlo za namerno laganje o poziciji naše stranke, zato da ne bi prišli noter. Mi smo trn v peti tako levim kot desnim, smo stranka, ki je ves čas v opoziciji. Nikoli nismo bili v vladi in nobene pizdarije nam ne morejo obesiti na glavo. To jih pa boli. Mi pa lahko pokažemo na vsako svinjarijo, ki jo naredijo. Zbrali smo se taka družčina, ki pove, kar misli, useka in mi seveda stojimo za svojimi izjavami. POP TV nam je recimo prepovedal, da bi nastopali

pri njih. Potem je bil pa medijski odziv na ostale slab, ker naše stranke ni bilo noter, da bi "drmal", gledanost je tako padla in so se POPOvcí odločili ter nas poklicali nazaj. Ves čas je bila pa noter Nova Slovenija. To pa je v redu, a ne. Zanimivo ne, se vam ne zdi. (smeh ...)

Imate občutek, da mediji nočejo objavljati vaših izjav, vas na nek način puščajo v izolaciji?

Ja, recimo, do zdaj so nas blokirali v določenih stvareh. Če bo kaj boljše, ne vem, ampak do zdaj je bilo tako.

Na poslance se spravljajo vsi novinarji, smo prasci, požeruhi, lopovi, pizde, vse smo. Res je, da je en segment poslancev takšen, se strinjam, ampak ne pa vsi.

V prvem mandatu smo imeli svoj časopis, vendar zdaj finančno tega več ne zmoremo. Mi nimamo nobenih stricев ali tet v tujini, nobenih firm ne vem kje, ki bi na ta ali oni način financirali stranko, kot to imajo nekatere.

Kako ocenjujete slovenski politični prostor, se stvari premikajo na boljše, se sploh premikajo ali mogoče celo nazadujejo?

Slabo je. Politična situacija v Sloveniji je izredno slaba. Da malo zamažejo oči Slovincem, so uporabili tudi begunce, okoli tega zganjajo velik cirkus in jaz sem prepričan, da za njim stojita Združena lista in LDS, pa mogoče tudi v kakšnem segmentu Janša. Kar zadeva parlament, pa lahko rečem, da je ta sklic slabši, kot je bil prejšnji, in ta slabši od prejšnjega. Mi smo edini parlament v Evropi, ki nima urejenega statusa poslancev. Na poslance se spravljajo vsi novinarji, smo prasci, požeruhi, lopovi, pizde, vse smo. Res je, da je en segment poslancev takšen, se strinjam, ampak ne pa vsi. Eni delamo, eni zares delamo, ponavadi pridem jutraj sem in grem zvečer domov. V prejšnjem mandatu se mi je zgodilo, da me je kdo pozdravil na hodniku, pa nisem vedel, kdo je. Nikoli se ni oglasil v parlamentu, nikoli nič rekel. Štiri leta je krasno preživel tukaj. V državni zbor ne sodi državni svet, je slepo črevo, ki sicer obstoji, vendar ne vemo, kakšna je njegova funkcija. Troši ogromne denarje, zaslužijo pa več kot poslanci, saj oni lahko opravljajo svojo službo.

Se izven parlamenta pogovarjate s kolegi-politiki, se dobro razumete z njimi?

Moram povedati, da v bistvu nimam težav s komuniciranjem, razen z nekaterimi. Recimo jaz niti ne pozdravim niti ne govorim, no kaj je že ta ... z Bernikom. Zaradi tega, ker jaz z izdajalcem in z nekom, ki je prisegel nacifašizmu in se je boril proti mojim staršem, s takim človekom nimam kaj govoriti. Tak za mene ne obstoji. Je luft, praznina. Z ostalimi pa v glavnem nimam nobenih problemov. No, pogledajte. Nekdo je ponavljal tretji razred osnovne šole, pa potem mogoče petega, ko je naredil šestega, je šel pa delat. In tak človek je lahko tukaj noter, v parlamentu. Njegov nivo zagotovo ne dosega mojega. Z njim se lahko pogovarjam, kako se natoči bencin v avto, kaj več pa že ne. Ta je enostavno prebutast, da bi se lahko z njim kaj pogovarjal.

Ukvarjate se z numizmatiko, ste predsednik letalske zveze Slovenije, še kaj letate?

Ja, nazadnje sem letel v nedeljo.

Z motornim ali jadralnim letalom?

Z motornim, prelen sem za jadralno. Če z njim ostaneš kje zunaj, je potrebno vse to razklapljati, pa cel dan zgubiš. Ne da se mi več.

Imate dovolj časa za vse vaše hobije, katere bi postavili na prvo mesto?

Ja, čas si vzamem. Čeprav je dostikrat vse precej našponano, vendar lahko miselno hitro preklapljam. Drugače se pa ukvarjam še s farmacijo, zgodovino, filatelijo - izdal sem prve slovenske znamke, zato so me dečki lovili, so me dobili in me dali na tožilstvo, potem se je pa to vse spremenilo, vendar so ti ljudje še zmeraj na policiji, ... (smeh) ... samo na višjih delovnih mestih ... (smeh se stopnjuje), pa moram reči, da se kar dobro zastopim z njimi ... (smejálni seansi se pridruživa s fotografom). S parapsihologijo se ukvarjam za svojo korist, s tem se da vplivat na marsikaj.

S spoštovanjem, veseljem in razumevanjem se zahvaljujem za besede.

Naj nam sonce sreče nikoli ne zaide.

Hvala tudi vam.

Misli in besede sem križal

Rok Jožef

A B C p r i r o č n i k j e p r e m a l o

foto put

Dijasov fotokrožek

Skoraj vsako delo ima pomen šele, ko ga opazi ali zazna kak posameznik, lahko pa je to tudi množica. Pri fotografijah je že tako. Posneto fotografijo je potrebno pokazati čim številnejši množici, da se ve, ali je fotka dobra ali ne. Saj ta nas lahko tudi ocenil! (Izpostavimo prehitelce časa, pri katerih se bo šele čez sto let izkazalo, da so geniji.) Da pa znaš narediti dobro fotko, je le potrebno nekaj znanja. Snemanje posrečenih fotk se hitro konča. Zato je potrebna neka osnova, ki jo mnogi najprej najdemo v knjigah. So pa tudi taki, ki so za to pripravljeni narediti kaj več. Tako je razmišljala Urša Granda, predsednica Dijasa in ustanoviteljica fotokrožka. Njej se ABC priročniki niso zdeli najprimernejši nabitelji znanja, zato se je odločila in na Dijasu ustanovila fotokrožek za vse novomeške srednješolce. Prijavilo naj bi se jih osem na pet dela šesto, resnih kandidatov pa je bilo le devet na ena. Ravno prav. Krožek deluje od novembra lani.

Za začetek vam pokažemo nekaj naših prvih del. Objavljanje se je že začelo.

INFO: dobivamo se vsako soboto ob 11:30 v kleti DNS, kar pa je samo začetna baza, iz katere se nato odpravimo na fotoboj**.*

Še namig tistim fotografom, ki svojih fotografij ne želijo kazati okrog. Oziroma pravijo, da fotografirajo za lastno dušo. Vsak začetnik ima te probleme, zato nasvet: čimprej se jih rešite. Tudi sam sem imel podoben problem. Ko sem pa svoje fotke le začel kazati ostalim, so jih vsi hvalili. Dokler ni prišel Samo in jih čisto „spljuval“. Zatem so se mi pa „odprle oči“ in začel sem zares fotografirati. Postajal sem boljši. Prej pa skos isto! Vse ven!

* 11.30 - razen če se drugače ne zmenimo

** fotoboj ni vsakič, samo kadar se gremo ven borit za boljše fotke

za fotokrožek spisal Tomaž Grdin

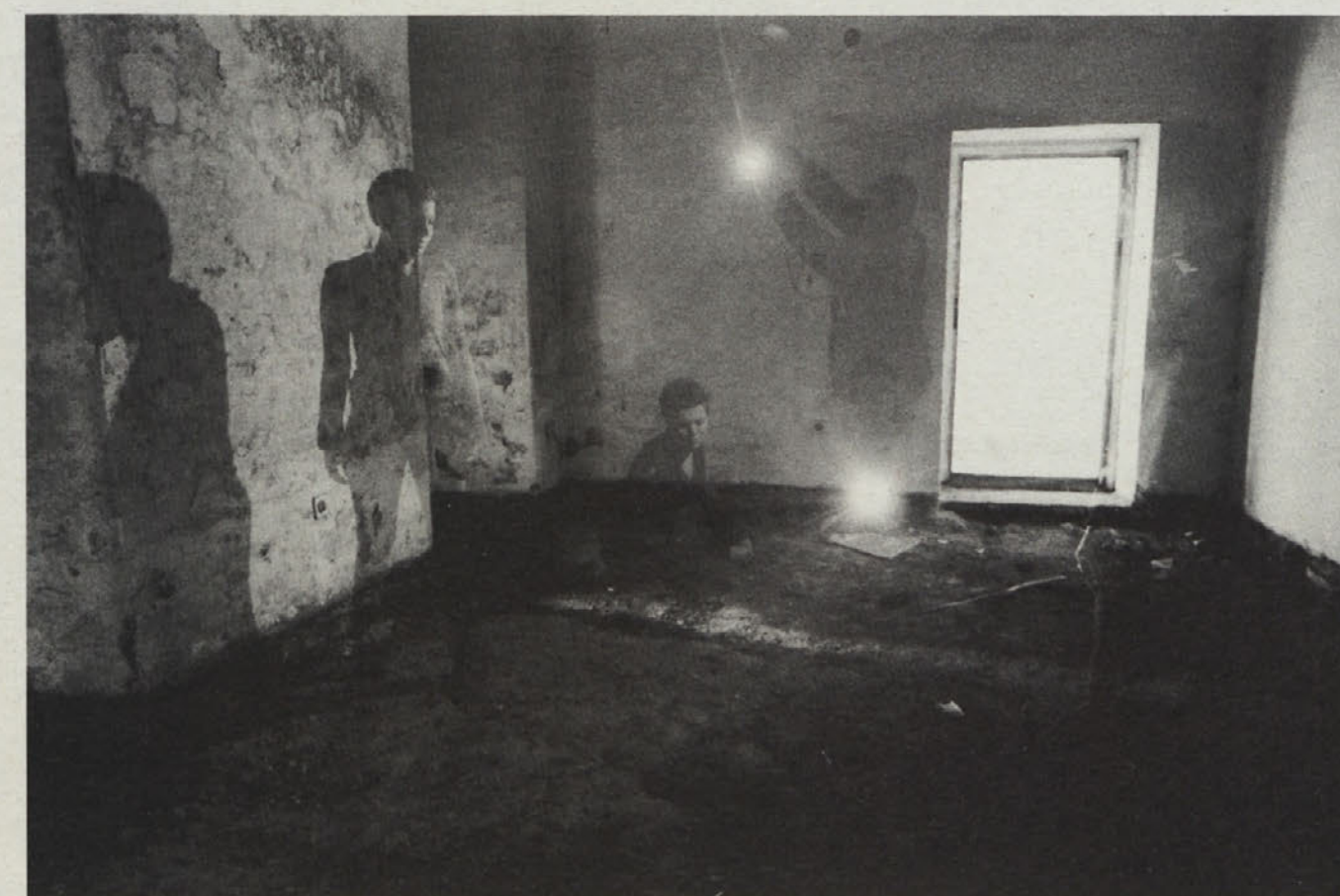
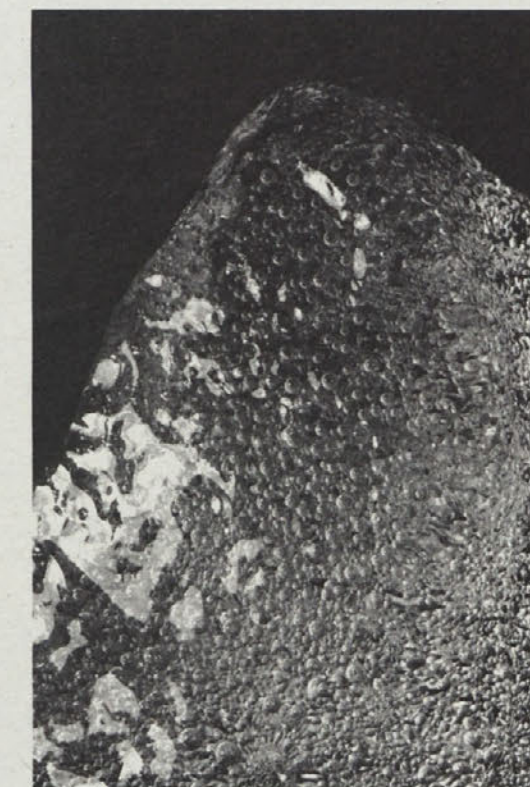
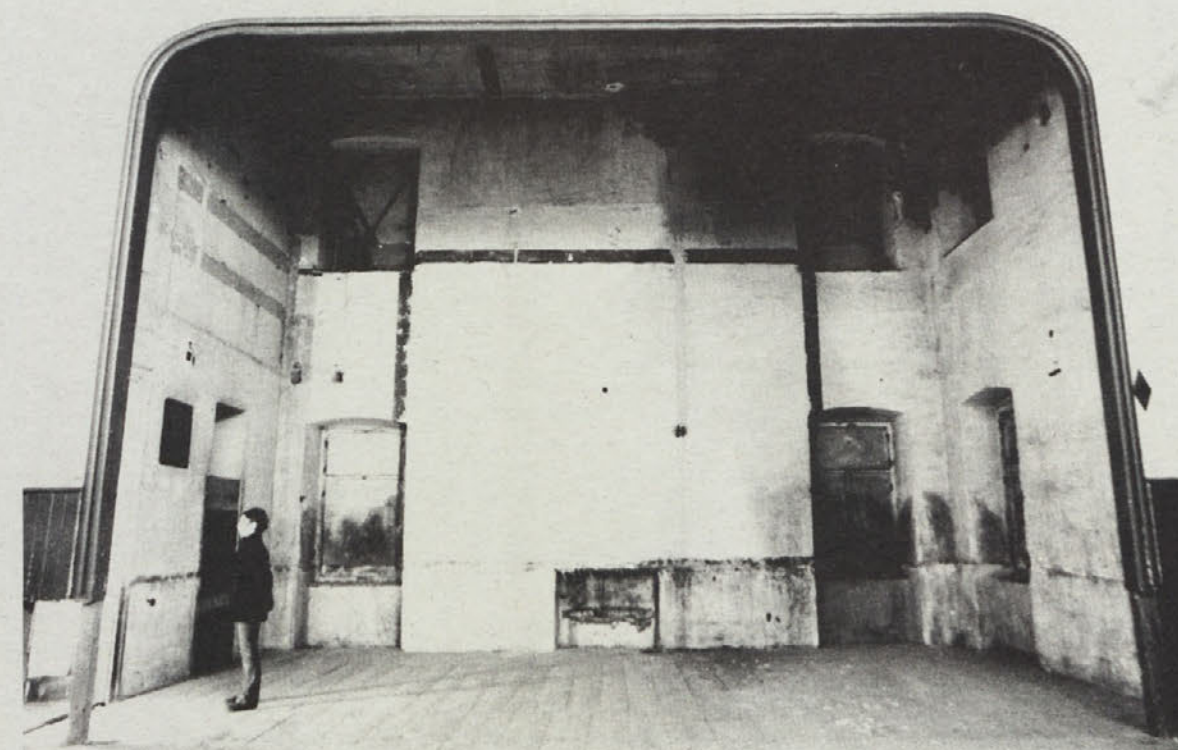

FOTO
ASDA

Odpiramo novi fotostudio v TPC Bršljin
Izdelujemo tudi digitalne fotografije
Ohranjamo vaše spomine

Glavni trg 15, Novo mesto (07) 337 28 70
Novi trg, Novo mesto (07) 332 33 66
Podbevškova ulica 4, Novo mesto (07) 393 02 50
Trg svobode 9, Sevnica (07) 814 14 96
Cesta krških žrtev 141, Krško (07) 488 04 14
Cesta zmage 34, Zagorje (03) 566 85 10

Zgodba molčečih hribov

Brkini

"K noni v Brkine grem," sem odgovorila šoferju, ki me je - nedeljsko štoparko - pobral na Dolgem mostu v Ljubljani. Nekam zmedeno me je pogledal, zato sem hitro pristavila: "Če greste proti Kopru, me spustite ven na Kozini, pa se bom že znašla." Od tam je po cesti proti Ilirski Bistrici le še nekaj kilometrov in na levi že lahko ugledate dvigajoče se Brkine, ki se spogledujejo s Slavnikom na desni. Čeprav le redki zaidejo v čudo s tem neznanim imenom, jaz po skoraj prazni cesti, pod mostom iz vejevja oguljenih platan, ki so jih tja nasadili še Italijani, vseeno potujem naprej ali bolje - nazaj, preteklosti naproti. Tja, kjer stari nonci ob nedeljah še igrajo na karte v vaških gostilnah, med molčeče hribe, posejane z napol zapuščenimi vasmi in kraškimi cerkvicami, obiskat slepe doline, vrezane med pobočja borovih in bukovih gozdov. Tam najdete ponikalnice in tudi globoka kraška brezna, prekletstvo brkinskih pijancev, ki so na svojih opotekajočih se romanjih v njih pogosto našli smrt.

Ne le tradicija, tudi zgodovina je v teh krajih več kot živa. Imena brkinskih vasi izvirajo še iz časov, ko je bila narava človeku edini navdih: Odolina, Rožice, Slivje, Hrušica, Brezovica ... druga, kot je na primer Tabor, pa spominjajo na ropanja in požiganja Turkov in nič manj barbarskih Benečanov. Slednji so leta 1616 z Brkinov odgnali kar 2000 glav živine. Le kaj drugega so lahko odpeljali s te suhe zemlje, ki jo kamnitim škarpam navkljub neprestano odnaša ostra burja. Če Trst, kamor so prodajali drva, oglje in led, ne bi bil tako blizu (oddaljen je dobrih 20 kilometrov), bi zagotovo vsi pomrli od lakote. Ženske so tja na trg nosile jajca, meso in kasneje, po drugi svetovni vojni, tudi rože. Celo poletje in jesen so skrbno vzgajale krizanteme, v sezoni ciklam pa so čez mejo strahoma švercale cekarje, polne drobnih šopkov, vedoč, kako usodna je lahko slaba volja carinika za preživetje njihovih družin. Zanimiv pa je tudi pojav kraje zvonov po brkinskih cerkvicah. Nekajkrat so jih resda snele oblasti, da bi jih pretopile v vojne topove, velikokrat pa so zmanjkali kar tako. Nekaj kilogramov bron je bilo tistikrat pravo bogastvo, morda pa so jih odstavili tisti, ki so se naveličali njihovega zvonjenja, kadar je zasekalo v hribovsko tišino.

Brkinci so pod habsburško nadoblastjo dolga stoletja živeli relativno mirno, nato pa so se v 20. stoletju na njihovih tleh izmenjale kar štiri države. Moj praded je moral služiti kot avstro-ogrski vojak, nonota so vpoklicali Italijani, nato pa še v taborišče zaprli Nemci, oče pa je - resda le enoletni vojaški rok - služil Jugoslaviji. Ko je to ozemlje po prvi svetovni vojni pripadlo Italijanom, se je tam začel fašistični teror: na pošti v Materiji je cenzura odpirala in pregledovala pisma, osebna imena so nasilno spreminjali v italijanska, preganjali so vse zavedne, še posebej učitelje in duhovnike. Slopskega župnika, minorita, so pregnali z besedami: "Dokler ste vi tukaj, ljudstvo ne more verjeti, da je tu Italija." Takrat se je začel tudi prvi val množičnega izseljevanja. Veliko zavednih je prav zaradi sporov s fašistično oblastjo pobegnilo v Jugoslavijo, drugi s trebihom za kruhom v severno in južno Ameriko. Brkinci so postajali vse bolj tihi in prazni. Drugi val je odneslo po drugi svetovni vojni; še posebej ženske so odhajale iskat dela v Koper, Reko ali Trst, moški pa so ostajali osamljeni gospodarji na hribovskih kmetijah, dokler ni v modo prišla navada: za ženo si pripeljati kako revno Bosanko ali Dalmatinko, naveličano čakanja na nezveste mornarje. Kdo ve, kaj so jim obljubljali, da so bile po nekaj dnevih obiska odločene povezati culo in s skoraj popolnim neznancem oditi v neke daljne Brkine? Teh žensk je danes v teh krajih več kot sto. Narodnostna sestava Brkincev je torej precej pisana; poleg Bosank in Dalmatink so tam nekaj svojih genov pustili tudi Hrvatje iz bližnje Istre, Italijani, Avstrijci, v poznem srednjem veku se je - bog ve od kod - tja priklatila skupina Čehov, in kot kažejo nekateri brkinski priimki, so delno tudi uskoškega izvora. In prav zanimivo je, da so brkinski partizani kljub tolikokrat premešani krvi v bitki pri Artvižah tako goreče umirali za slovenstvo.

Danes Brkinci ne kažejo več toliko uporne moči kot v preteklem napetem stoletju. Življenje jim teče mirneje in počasneje. V veliko pomoč so jim italijanske pokojnine za vse, ki so morali v drugi vojni služiti kot italijanski vojaki. Jugoslavija se je dolgo branila "umazanega fašističnega denarja" in je Italiji dovoljenje za izplačilo pokojnin dala šele sredi osemdestih let - če bi jih začeli izplačevati nekaj desetletij prej, bi tam gotovo ostalo več ljudi. Ta denar je tudi največji krivec za propadanje kulturne krajine, kajti z njim si je večina Brkincev po znani slovenski navadi sezidala velike nove hiše, stare pa porušila ali prepustila propadanju. A tudi tako je lepo: Brkinci so raj za gorske kolesarje, naklonjene tihi divjini, za jezdece, ki se s konji iz bližnje konjušnice podajo čez drn in strn ter za vse sprehajalce in pohodnike, ki so se z naravo pripravljene ziti v meditaciji blažene tišine.

Tina Ban

foto: Tina Ban

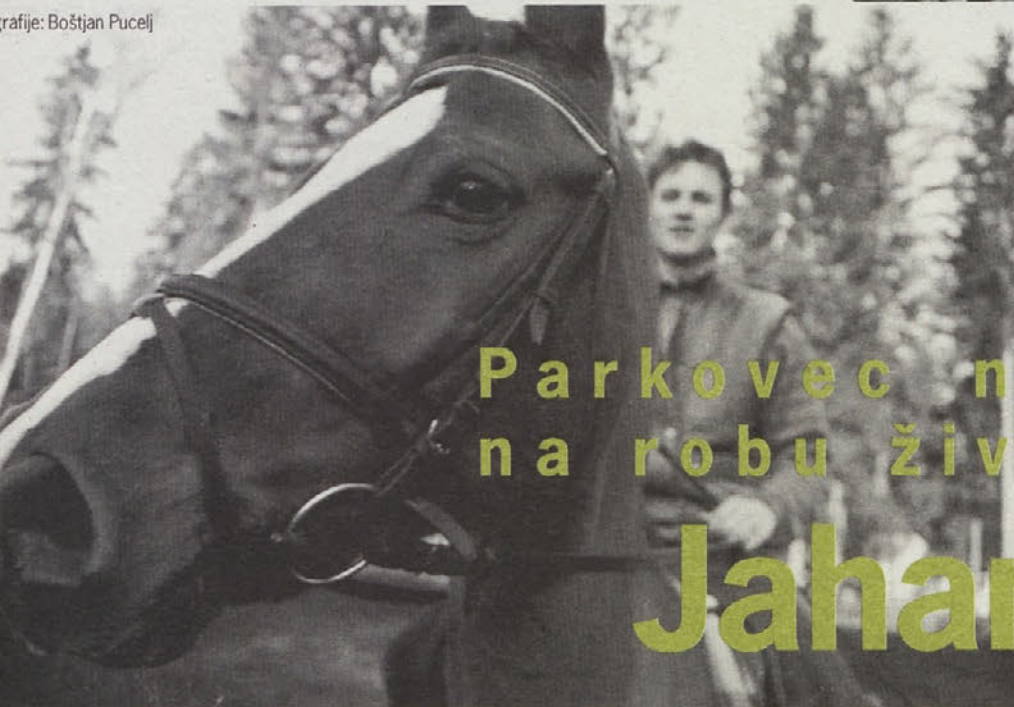
Zmenjena sva bila v Gogi...

Knjigarna Goga, Glavni trg 6, Novo mesto, 07 393 08 02

park

extreme

grafije: Boštjan Pucelj

Konjeniški klub Češča vas
Kontaktna oseba: Jure Grubačevič 041 259 084

Parkovec na konju, konj na robu živčnega zloma

Jahanje v Češči vasi

ParkExtremovci iz avanture v avanturo povišujemo odmerek adrenalina, a ker smo že tako zverzirani in utrjeni in vsega hudega vajeni, morajo biti dogodivščine vsakič bolj ekstremne in nevarne. V pričakovanju padalskih poletov, ki jih je vedno znova odpovedovalo vreme, smo se bili prisiljeni podati v rezervno varianto. Jahanje. Se vam to zdi preprosto ko pasulj? Eh, počakajte ...

Uredniki, fotografi, novinarji in ostala zalega so povsili nosove do tal. Jahanje?! Mi bi šli raje skočit s padalom! Kaj pa je adrenalinskega pr' konjih?? Smrad?

Pokličem Konjeniški klub Krka, Konjeniški center Češča vas, kjer imajo več kot 30 konjev, najmanj 20 jih odgovarja naši nakani. Na telefon 041 259 084 dobim Jureta Grubačeviča, tekmovalca v preskakovanju zaprek, ki s sestro Tanjo organizira in vodi jahalne tečaje, od začetnega do nadaljevalnega. Povem, da kličem iz najboljšega novomeškega časopisa, kar seveda takoj omogoči komunikacijo brez zaprek in preprek. Kličem iz Parka, za vsak slučaj vseeno dodam, da ne bi prišlo do nesporazumov. Na kratko želim predstaviti rubriko ParkExtreme, a jo Jure že pozna. Seveda je takoj za. Ni problema. Kdaj? Čez pol ure. Tako hitro pa ne gre. Ej, dead-line nas preganja, mormo danes. Smo hoti s padalom skočit, pa ni vremena. OK, Jure pristane. Zanima ga, koliko nas bo prišlo. Poslušajte zdaj njegovo reakcijo na mojih 11 prijavljenih urednikov, novinarjev, fotografov in ostale zalege, torej vseh, ki so bili prijavljeni na skok s padalom v tandemu: Fantje, več kot pet vas ne morem vzeti, to ni padalstvo. Jahanje je resen šport!

Tukaj mi dovolite kratek izletek v zgodovino. Pred leti je moj prijatelj vzel v najem jahalnico na Bajnofu in konje, ki niso bili jahani že zelo dolgo časa, poskušal ujahati na najcenejši možni način - z angažiranjem prijateljev. Ki se jim o jahanju ni niti sanjalo. Nas deset je posadil na konje in nam dal le nekaj bazičnih inštrukcij, preden smo se podali v ježo v krogu. In nam seveda zabičal, da mora biti Tošo, žrebec, vedno prvi, ker drugače naskoči konja pred sabo, ne glede na spol in jahača na njem ali njej, Jožica pa mora biti vedno zadnja, ker za sabo ne trpi nikogar in rita. Ne glede na jahača. In smo pojahali. Konji, ulenjeni in odvajeni naporov, so seveda silili domov. V toplo štalo. John Wayne bi jim dal vetra in bi jih zbrcal, mi smo pa le sedeli ko Loleki in pustili, da so rinili skozi zaprta vrata. Kar naenkrat je bil Tošo zadnji, Jožica prva, vsi ostali pa brez jezdecev ... Se mi zdi, da se nisem ustavil do doma ...

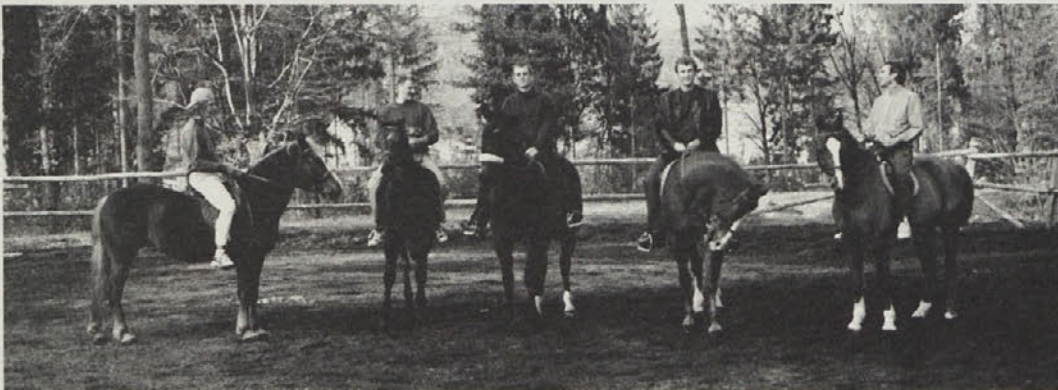
Kaj hočem reči? Strah me je konjev. Uroš je seveda takoj zafilozofiral k dogodkom iz mojega otroštva in me povabil na psihoanalitično seanso, Hugo je namestil kavbojsko faco, kao, u čem je frka, sej je sam žval, udarš ji enga čelaka pa je mirna ku ovca, Pucelj itak ni vedel, kaj ga čaka, njemu so konji lepi, Skendi se je pa kar malce nalezal strahu od mene. Dasiravno je kar nekaj sanjal o vožnji po zadnjih kolesih in podobno. Grdin je pa fotografiral Zmaga Jelinčiča v Državnem zboru, kar je prav tako ekstrem. Mislim, obisk Državnega zbora, da ne bo napačne interpretacije ... Mu bom moral plačat individualno uro, ker nisem mogel počakati, da pristopa iz LJ.

Ja, kje sem ostal? Zmenjeni smo bili v najmanjši knjigarni na sceni, ker je tako simpatična, smo jo brez težav našli. Boris je z jezikom brskal med zobmi, na zbirno mesto je prišel naravnost s kosila. POZOR! Za kosilo je jedel žrebička. Fak. Če rigne in mama prepozna vonj svojega offspringsa, smo v riti. Med vožnjo v primestje sem jim uspel vcepiti vsaj malce mojega strahu. Da ne bodo preveč pogumni. Pozdravimo se z Juretom in se brez obotavljanja napotimo v hleve. Takoj mi v oči pade

malce manjši konjiček, na katerem bi sicer izgledal kot Krpan, a bi imel vsaj noge na tleh. Tule bo moj, sem kategoričen. OK. Pristopim k ograji in zgrožen spoznam, da je tlak v boxu nižji za kakšnih 20 cm. Ej, hočm manjšega. Jure že po moji faci ugotovi, kaj potrebujem. A slepega in brez ene noge konja nima. Na žalost. Predstavi nas odbranim zverinam in nas napodi ven. Pa enga si spijte, nam poskuša njegov oče vsiliti malce tekoče vzpodbude. Prisotni jahači, ki vsi po vrsti zgledajo profesionalci, rojeni na konju, se nam privoščljivo hihitajo. Fantje, veste kaj takšnega, kar bi morali vedeti tudi mi?

Ven pripeljejo konje. Fak. In spet - FAK. Celo Hugo malce utihne. Čeprav usnjene jakne ne sleče. Je iz kravje kože. Ste že videli konja od blizu? V filmih vse zgleda tako enostavno, sam vzameš zalet in te samo vrže gor. Ampak konj ima glavo in gobec in noter velike zobe in ima štiri noge in na njih podplatih železne podkve. Če ti pritisne en štempelj v čelo ... In visok je. Jebemu. OK, dečki, jaz ne grem. Grlo imam povsem suho. Očitno moj strah opogumi ostale, ki so tudi totalno cviknili, a tega nočejo pokazati. Uroš zajaha najbolj krotkega konja, namenjenega meni, a nisem hotel prvi zajahati. Moral sem se prepričati, da se mu ne bo nič zgodilo. Da konj ne bo zbežal in ga poskušal kot na rodu katapultirati v orbito. OK, Uroš sedi. Zdaj ali nikoli. Povzpnem se na drugo zverino v vrsti. Ime mu je Franci. Franci, le pridn bod, pa bo vse v redu, mu šepnem. V sebi pa dodam: če ga boš kaj srou, greš definitivno v salame! Zajaha Hugo. Nilusa, dvakratnega državnega prvaka. Nilus zajeci. Naš Hugo je ipak fant od fare. Sto kil čistih mišic. Hehehe, Skendy. Posadijo ga na Gran Paradisa, tekmovalno zverino, s katero Jure preskoči 173 cm višine. Skendiju se niti sanja ne, njemu je fajn, da je njegov konj lep in vitek in ima tanke nogice. Aj, šefe ... Puclja posadijo na Luno, majceno konjičko. Ki samo zabodeno gleda in čaka, da jo kdo zajaha. Sploh ne opazi, da je že obtežena. Eh, Pucelj je vzel talahek fotoaparata.

Sedimo kot drvene Marije in se menda tako tudi počutimo. Vsaj jaz. Ves čas poskušam s pozitivnimi mislimi vplivati na Francija, da ja ne bi naredil kakšne pizdarije. Vsakič, ko dvigne uhlje, ga pobožam in mu rečem kaj prijaznega. Mislm, pošljem ga nekam, sam prijazno, ker žival tako in tako ne razume, samo ton zaznava. Prijahamo v ograjen prostor. Na ograjo se navesi kar nekaj firbcev. Dvomim, da so opazovali novinarje. Čakali so, da novinarji s konja padejo. Jahali smo v krogu in edino meni se je zadeva zdela ekstremna in adrenalinska, ostali so kar nekaj želeli tekmovali, pa dirkati, pa kasirati, pa po zadnjih kolesih ... Jure je skočil po lonžo in je najprej pripel Uroša. Kas v krogu. Uroš in sedlo se nista ujela, trpela je ritka. In konj, seveda. Skendy. Gran Paradiso se je hotel malce povaziti. Ali pa razmigati nogice, kaj jaz vem. Ne bom opisoval scene, ker Skendy itak zadnji bere in bi zradiral. Nastopil je Hugo, z izrečno željo, da on ne bi kakor Skendi. Da on bi samo malo. In seveda Pucelj. Ki ga pa nisem gledal, ker se je Franci začel dolgočasiti in je hotel tudi on nekaj početi. In sem imel dela polne roke in polne hlače. Na lonžo niti pomislil nisem. Jahači so se opogumili in začeli nekaj kakor konje pritiskati, da bi šli hitreje, jaz pa sem svojega Francija totalno bremzal, da je šel nekajkrat skoraj vzvratno, pa že tudi malce se je hotel dvigniti na zadnja kolesa. Ej, tle jaz potegnem črto.

Dajte me dol. Jure je seveda nemudoma pristopil in zgrabil uzde. Zvalil sem se iz sedla in, OK, saj malce me je sram priznati, zbežal za ograjo. In prav tako moram priznati, da so bili ostali pravi kavbojci. Skendi je bil prav eleganten, dokler ni njegov žrebec razmigal nogice. Ko je prisopihal k meni za ogrado, se je kakor nekaj hudoval, da je moral razjahati, ker so ostali zavidali njegovi eleganci, a kar ni mogel umiriti globokega dihanja in nehati pripovedovati, kako je šibal, da mu je veter mršil lase ... Sam sem sicer vse videl, a tukaj ne bom ugovarjal. Naj ima človek svoje veselje. Jutri, pri Slonu, bo itak že preskakoval 160 cm. Saj bi jih tudi 174, a ne mara Jureta spraviti v zadrego ...

Naj končam. Jure si je opasal nekakšne nevarne kavbojske cunje okrog nog in nam potem pokazal, kaj se pravi konja jahati. Ja. Saj jaz bi tudi tako, če bi vedel, da mojemu konju sploh ni ime Franci, temveč Fredy. In se je živali seveda fržmagalo, ker jo nisem klical po njenem imenu in je vse skupaj izpadlo, kot je. Prav po kavbojsko.

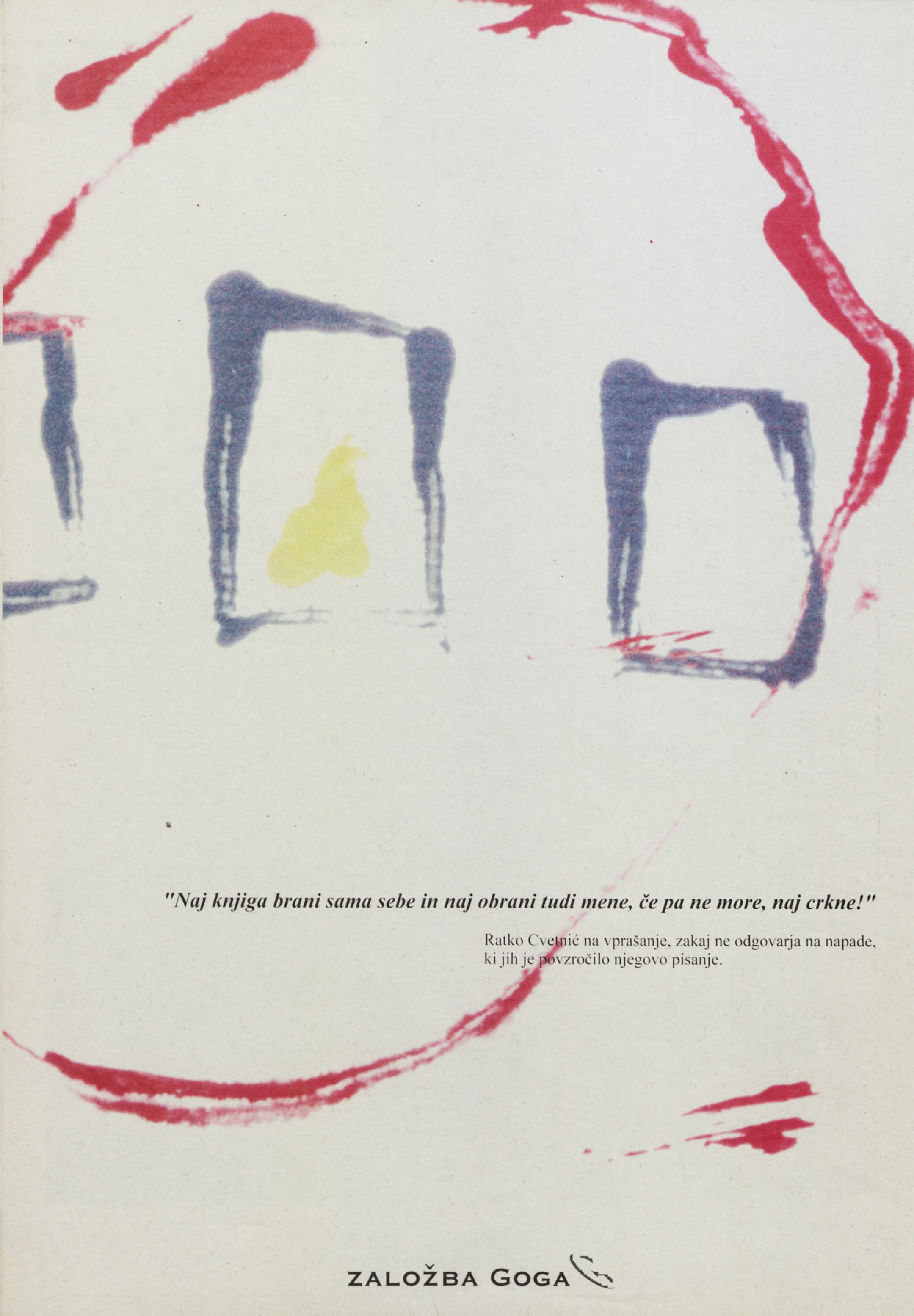
John W. Šini

pokrovitelj rubrike

dacomm
d.o.o.
KERAMIČARSKA DELA

HORVAT DAVID
Smrečnikova 22
8000 Novo mesto
t f: 07 393 29 50
m: 041 639 422

"Naj knjiga brani sama sebe in naj obrani tudi mene, če pa ne more, naj crkne!"

Ratko Cvetnić na vprašanje, zakaj ne odgovarja na napade, ki jih je povzročilo njegovo pisanje.

Dolenjsko založništvo

Goga obetavno zastavila

Mlada novomeška založba Goga slavi na začetku novega tisočletja drugo obletnico svojega delovanja. Lahko bi rekli, da to sploh ni nikakršna obletnica, vredna praznovanja, saj dve leti za založništvo nista nič. Pa vendar, vsi tisti, ki so v projekt Založba Goga vložili svoje moči in hotenja, čutijo obletnico kot praznik, še toliko bolj, ker se založba zdaj že lahko prepoznavno potrdi z otipljivimi sadovi svojega delovanja: na slovenskem knjižnem trgu je namreč že pet Goginih knjig in glasbena antologija novomeškega rocka. Lahko bi ponovno dejali, da pet knjig res ni nič takega, če bi seveda prezrli, za kakšne knjige gre. Založba Goga si je z njimi zarisala obraz in značaj, nakazala smeri svojega poslanstva in razvoja, na nek način pa se je umestila tudi v tok novomeškega oziroma slovenskega založništva.

V knjižni peterici so knjige tako s strokovnega kot literarnega področja, v slednjem pa je zastopano izvirno in prevodno leposlovje, pri čemer je znotraj osnovnega vodila - kvaliteta - poseben poudarek dan domačim avtorjem, naj gre za ustvarjalce ali prevajalce. Tako se Goga ta čas potrjuje z zbornikom Antona Podbevška 100 nadnaravnih let, romanom Fantazija smehljajev Sama Dražumeriča, pesniškima zbirkami Visoko in nagubano prapočelo Klemen Piska in Pretanjeni razbor Maje Razboršek ter s prozo Ratka Cvetniča Kratek izlet v prevodu Damijana Šinigoja. Vsem izdajam je skupen tudi oblikovalski imenovalec, prav tako grajen na izvirnosti in kakovosti.

Začetni koraki mlade založbe so spodbudni in obetavni. Ali se bo smer, ki jo je založba z njimi nakazala, ohranila in bo založba na nji utrila dovolj globoko in prepoznavno pot, bo pokazal čas. Vsekakor novomeško in dolenjsko založništvo dobivata z Gogo nov razvojni sunek in dopolnitev. Z Dolenjsko založbo pri Tiskarni Novo mesto, založbo Erro, Tiskarstvom Opara in drugimi, ki se ta čas pri nas ukvarjajo z založništvom, bi Goga lahko opravila pomembno poslanstvo ter prispevala svoj kamenček v mozaik kulturne prepoznavnosti tega dela države. Morda bo njen kamenček celo močnejše in žlahtnejše barve. Naše založništvo ga vsekakor potrebuje.

Novo mesto se lahko pohvali z žlahtno tradicijo založništva, ki pa se tako kot še marsikaj drugega pri nas ni znalo primerno nadgraditi in razviti. Z velikimi črkami je vanj vpisano ime Janeza Krajca, tiskarja, založnika, časnikarja in kulturnega delavca, ki je v drugi polovici 19. in v začetku 20. stoletja pustil neizbrisne sledi v novomeški, dolenjski in slovenski kulturi ter Novo mesto zapisal kot edino mesto na Kranjskem, ki je poleg Ljubljane v tistem času imelo tiskarno. Vrh založniških in tiskarskih prizadevanj je Krajc dosegel s ponatisom znamenite Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske, za katero je prejel diplomo pariške svetovne razstave. Po Krajcu ni bilo z založništvom dolgo praktično nič. Po drugi svetovni vojni je skupini novomeških kulturnikov uspelo ustanoviti Dolenjsko založbo. Izdala je nekaj knjig, a je kmalu globoko zaspala v naročju mariborske založbe Obzorja, kamor se je zatekla. Bilo je nekaj poskusov, obuditi založništvo pri Dolenjskem listu, v Dolenjskem muzeju in morda še kje, a zares uspešna je bila šele pobuda Francija Šalija in Janeza Slapnika, ki sta ponovno obudila Dolenjsko založbo pri Tiskarni Novo mesto. Domači knjižni trg je obogatila s številnimi knjigami, med katerimi je nekaj izjemnih izdaj, kot je denimo Mlinaričeva monografija o stiškem samostanu, ki je prejela visoko priznanje na slovenskem knjižnem sejmu.

Na valu slovenskega založniškega razmaha, ko je po zaslugi računalniške tehnologije nastalo nekaj sto novih malih založb, se je pojavilo več založb tudi v tem delu države, vendar pa od novih nobena s tako jasno začrtanim programom, kot ga ima in ga je zaenkrat dovolj odločno potrdila prav Goga. Ob drugem rojstnem dnevu ji je treba čestitati tudi zato, da jo spodbudimo pri vztrajanju na začrtani poti.

Milan Markelj

N e z n o s n a Ko bi le Prešeren I a h k o s t požgečkal muzo p r e š e r n o l j u b j a

Barica Smole

Ko sem gledala televizijsko reklamo za nek avto, domišljavo vozeč čez Tromostovje, in se je France, kraljujoč nad njim, z zamolklim premikom glave ozrl za njim, me je pobalinsko prešinilo, kako bi neki zaškrpalo, ako bi dvignil roko in požgečkal muzo nad sabo. In še - koliko pisem bralcev bi se nato zgražalo nad tako profanacijo "največjega slovenskega pesnika".

Potem se je zgodila dvestoletnica rojstva Prešernovega in dobili smo televizijsko nadaljevanje o njem. In prav zares se je zljilo kar nekaj golid gnoja na njene ustvarjalce.

Bistveni problem tega je, da se je (večinoma piscem Pisem bralcev) zamajala slovenska ikona. Po eni strani je bil Prešeren šolski pesnik, noseč vizionarstvo narodovo usodo, utelešena mitska zgodba o naših narodovih začetkih. Za druge, ki se jim je zameril v šoli in ne znajo naštetih niti treh njegovih pesmi, je bil v gostilniških omizjih pijanec in ženskar, eno od opravičil za njihovo lastno početje.

Človek bi mislil, da po desetih letih samostojnosti (ki se ji bomo v imenu kapitala resda "moral" kmalu vsaj delno odreči) premoremo toliko samozvesti, da pesniku privoščimo tudi nekaj pomanjkljivosti in sebi malo samoironije. F.P. je bil frajgajst, živel je nestandardno in nekonformno, in ustvarjalci omenjene nadaljevanke o njem so to - res morda preveč gledališko - skušali prikazati. Nekateri gledalci so vsebino skrbno prečedili skozi zobe in jo označili kot blasfemijo. Poetova čutna podoba je trčila ob mit. Kritiki od Bleiwise dalje, šola in ideologija so njegovo podobo mitizirali - a kako se učiti o njem drugače kot brati njegove pesmi, kot raziskovati njegov opus, ki še danes izziva nove interpretacije (spomnimo se samo Krsta)? Literaturo se da spoznati samo skozi njo samo, podoba njenega ustvarjalca je lahko samo senca, kakršna se zariše scenaristu (v tem primeru scenaristoma), režiserju, igralcem.

Sploh je nekaj čudnega s to slovensko samopodobo. Pridni da smo, pošteni, talentirani, uporni in včasih vzvišeni. Germanizirani izveski za znamke piva na slovenskih gostilnah kot da označujejo samo stoletno tradicijo, točilni pulti za zidovi, na katerih visijo poleg omenjenih izveskov še povečini tuja ali potujčena imena, so krajji, kamor pesniki (ali bognekdaj pesnice) pač

ne zahajajo. Znaki in imena (ne le na vinskih hramih) kažejo, kako smo blizu Evropi in tudi drugim kontinentom. Kot da se tega ne da prikazati drugače, tako kot je s svojim eruditstvom, pesniško širino, mojstrsko upesnitvijo vsebin v tedaj najsodobnejših in klasičnih pesniških oblikah dokazal že Prešeren.

Slovenci za zavest o svoji identiteti menda potrebujemo umetnost. Morda sodi v to t.i. zavest tudi to, da iščemo napake. Te lahko vidimo povsod tam, kjer jih želimo videti. Nikoli jih ne zmanjka. Te dni se na znamki, namenjeni filatelistom, diči pločevinasto (no, morda tudi broneno) vedro z napisom "Noč trudna molči ...", v katerem se utaplja luna. Novomeščani bi morali po logiki kritiziranja skočiti kvišku nad tolikšnim popačenjem vodnjaka na Glavnem trgu, okrcati pa bi morali tudi Dragotina, ki je kamen spremenil v bron. A spominska znamka je in to je dobro. Kot je dobro, da smo upodobili eno izmed videnj Prešerna, ki mu (razen v zadnjem delu) sicer manjka intelektualne moči in premalo uveljavlja svoja stališča (še le v revolucionarnem letu je prijel za mušketo ali kaj je že tista pokalica bila). Kako pa prikazati ustvarjalnost samo, tisto, kar je naredilo iz njega mojstra, je težko vprašanje. To je tiho, samotno delo, brez zunanje dramatičnosti, brez mahanja s taktirko kot pri Straussih ali virtuoznega preigravanja po tipkah kot pri Mozartu. Misel in talent, prelita na nekaj koščkov papirja, je najbrž težko posneti s kakršno koli filmsko tehniko.

Še Jolki televizijska upodobitev Prešerna ni vseč - sprašuje se, ali je sploh kdaj delal in hodil v pisarno, in zdi se ji prikazan kot polž počasen in neroden mečkač z meglo in dimom in povešeno zastavo.

Zatorej poeti - če menite, da bodo čez stoletje ali več posneli vsaj skromen dokumentarček o vas, skrbno pišite dnevnik. Tudi če boste veliki, se vam zna zgoditi le kakšno vedro na znamki, morda bodo po vas poimenovali uličico ali celo uglasbili vaše pesmi.

Saj veste, Slovenci potrebujemo umetnost. Če ne drugače, za praznike in tiste redke, ki bodo čez desetletje še govorili svoj jezik. In ga brusili (morda že po bruseljsko) ob podobi podobe.

Takrat bi bilo dobro, da bi Prešeren res požgečkal muzo, potem pa bi mu kakšen kipar dodal broneno vedrce, iz katerega bi na glave brusilcev zliil bistre vode.

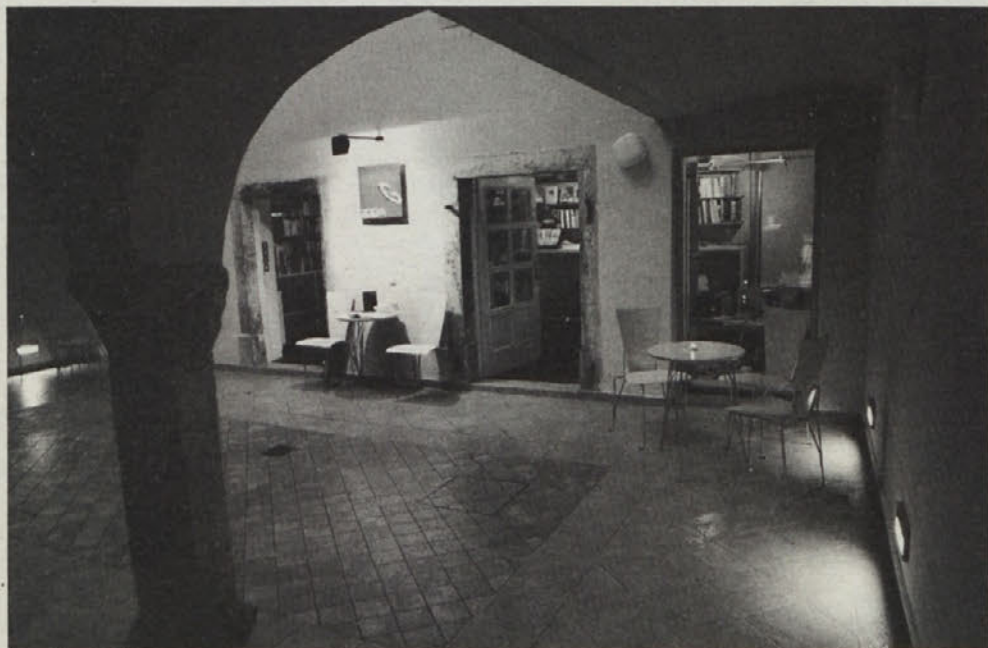

foto: Tomaž Grdin

J. B. P.Moliere
Skopuh
 Produkcija: Kranjsko gledališče, režija: Vito Taufer.

Jean-Baptiste Poquelin Moliere je motive za Skopuha (*L'Âvare*, 1688), komedijo v petih dejanjih, povzel iz Plavtove igre *“Auluearia”* ter jih predelal s svojim komično-kritičnim stilom v igro, ki v svojih 333 letih ni izgubila učinkovitosti in atraktivnosti. Kranjska uprizoritev, ki jo je na oder postavil režiser Vito Taufer z dramaturginjo Marinko Poštak, se dogaja na izčiščenem odru, ki operira z učinkovito izrabljeno scenografijo Marka Japlja. Kostumi Alana Hranitelja pa pripomorejo k brezčasno tipizirani funkciji molierovskih likov. S konceptualno zasnovno sovpadja glasbena podlaga Igorja Leonardija in jezikovna transformacija v “skopušnikovo” narečje: gorenjščino (lektor: Arko).

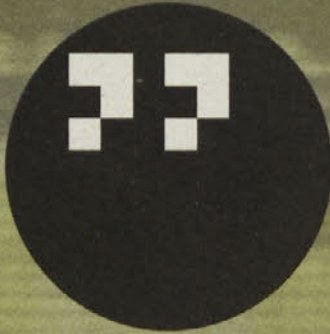
Predstava, ki traja slabi dve uri, je tekoča in njena napetost morda upada le proti koncu. Njena gonilna sila je vsekakor naslovna oseba Skopuha, Harpagon, ki ga je natančno in v velikim posluhom za molierovsko komiko odlično interpretiral Janez Škof.

Preprosta zgodba se suče okoli znanih molierovskih tem: osrednji lik je Skopuh, ki stoji na poti ljubezenske sreče svojemu sinu Kleantu in hčeri Elizi. Oče, ki je zaslepljen s svojim denarjem in nenehnim preračunavanjem, ne doume, kaj je narobe. Šele ko se situacija zaljubljenecv (oče hoče poročiti sinovo izbranko) zavozla do konca, pride do momenta razkrivanja in, seveda, pravilničnega konca, kjer ostane volk sit in koza cela. V poigravanju s komičnimi tipi naj omenim zanimiv pristop Vesne Slapar kot Elize, ki je s svojo nervozno radoživostjo našla pot od navidez pridne hčerke do strastne ljubimke. Njen brat, Kleant, Uroš Smolej, je s privzdignjenim govorom spominjal na elegantno poetičnega “Oscarja Wilda”, uslužno pretkani Valerij, Gregor Čušin, pa se je zanimivo poigraval s sodelovanjem med dvema ognjema. Skopuhovo stiskaštvo sta na svoji koži občutila tudi njegova stalna spremljevalca: služkinja Klavdija (Robert Kavčič) in mojster preoblačenja: kočijaž in kuhar Jakob (Pavel Rakovec). Zunanji napadalci na Skopuhov denar pa so bili še: “borzno-poročna” posrednica Frozina (Vesna Jevnikar) in Kleantov denarjaželjni služabnik Blisk (Rok Vihar). Težko pričakovana Skopuhova nesojena nevesta in Kleantova ljubica (Mojca Partljič) je bela pika, ki se ni najbolje znašla v vlogi “jabolka spora”. Matjaž Višnar je nastopil v vlogi mojstra Simona in komisarja, Anzelm (Tine Oman) pa je s svojimi denarci postavil vse tja, kamor spadajo.

Gorenjsko gledališče se poigrava z ogledalom. Pa res kaže samo sliko Gorenjske? Smo “negorenjci” prepričani v klasično opredelitev, da so skopuhi samo na Gorenjskem? Danes so nam morda bolj znane besede: lov za denarjem, kupčkanje in preštevanje, stiskaštvo, egoizem, paranoja pred izgubo ... pa je vseeno resnica našega materializiranega sveta enaka kot Skopuhova. Torej še vedno moderna komedija visokega kova.

Maja Borin

3MiNi in baItAzAr

Za ocenjevanje filmov veljajo sledeče kategorije:

★ bolečine-so-prehude

★★ film-nima-pojma

★★★ kino-vam-ne-bo-pobegnill

★★★★ zmerno-hitro-gremo-v-kino

★★★★★ na-juriš-vsi-v-kino

Arto Paasilinna
Zajčje leto

Prevedla Jelka Ovaska. Ljubljana: CZ, 2000. (Zbirka XX. Stoletje), 161 str.

Zgodba, ki jo pripoveduje tradicionalno vsevedni pripovedovalec v romanu finskega pisatelja, je rahlo odštekana in vsesokoli grabi “pozornost bralca. Beremo jo na dušek, najraje kar v enem popoldnevu. Zaplet: utrjena in vsega naveličana novinarja se vračata s podeželja v Helsinke, pri tem na gozdni cesti zbijeta divjega zajčka. Urednik Vatanen gre za njim v hosto in kar odtava; mirno pusti, da besni fotograf odpelje. ... Začnejo se Vatanenove blodnje: pusti službo, ženo in lagodno življenje v mestu ter skupaj z ozdravljenim zajčkom potuje po prostranih finskih gozdovih, dela priložnostna fizična dela, udeleži se gašenja velikega požara, raztovarja splave, obnavlja samotne gozdne koč. Oddod dalje roman dobiva pikareskne poteze, niza zabavne prigode junaka in njegovega varovanca, ki so včasih že kar groteskne, kot je večndnevno zasledovanje nevarnega medveda, ki je Vatanena in njegovega zajca pripeljalo čez “železno zaveso”, v Sovjetsko zvezo, vse do Barentsovega morja, kjer je na ledu beštijo končno ustrelil - sledi seveda aretacija prijaznih Sovjetov, ki so gonjo spremljali od meje naprej. Štorijo konča epilog v stilu “deus ex machina”, ki je nekakšen angažiran posmeh omejenosti finske birokratije: zaradi banalnih prekrškov Vatanena zaprejo, ta pa čez čas z zajcem kar skozi stene odkoraka v želeno svobodo: “To zadnje dejanje kaže na to, da se z Vatanenom ni šaliti” (Paasilinna, str. 149)

Mistični konec tega romana, ki na Finskem, baje deželi navdušenih bralcev in cenjenih pisateljev, uživa kulten status, je sicer nepričakovan, pa vendar simpatičen zaključek pripovedi, ki nam v smislu “ontogeneze” romana kot takega ne prinaša veliko novega, saj je pripovedna tehnika klasična, zgodba pa v nekem smislu tudi. Njena kvaliteta so odlični dialogi, polni humorja in mestoma dramatičnosti. Da gre v resnici za odličen roman, nas prepriča zgodba: izvrstna artikulacija sicer v sodobnem času poudarjene (razvodenelo življenje v velemedih poznega kapitalizma), pa vendar v nekem smislu univerzalne, morda človekovi naravi kar lastne, želje po utopičnem begu, ki si ga pogosto slikamo kot beg v rusojevski raj neokrnjene, prvobitne narave - in tako brez dvoma še zmore poosebljati idilika finskih tisočerih jezer med smrekovimi gozdovi. V tem smislu je, podobno kot Vatanenov beg v naravo, beg tudi bralčevo branje tega, pravzaprav vsakega, romana (ali tudi reportaže s himalajske odprave): beg v zimskem večeru v toplem naslonjaču sicer, ki nima zveze s snegom, vetrom in minus petindvajset, a kljub temu dobrodošla popestritev mrzlih zimskih večerov.

Marijan Dovič

***film**

Dancer in the Dark
(Plesalka v temi)

Igrajo:
 Björk (Selma Yeskova)
 Catherine Deneuve (Kathy)
 David Morse (Bill)
 Peter Stormare (Jeff)
Scenarij in režija:
 Lars Von Trier

Selma, češka emigrantka, sebe in svojega sina preživlja s delom v tovarni. Vsak dan vidi slabše, saj ima neozdravljivo bolezen, ki je dedna. Ta je tudi vzrok njenega potovanja v ZDA, saj hoče s svojimi prihranki sinu omogočiti drago operacijo, ki bi ga ozdravila slabovidnosti. Njene težave z vidom se stopnjujejo, dokler ne izgubi službe. Še isti dan ima namen plačati sinu operacijo, vendar jo Bill (Sosed, policaj in stanodajalec) zaradi finančnih težav obrade. Selma je za denar, ki bi njenega sina rešil slabega vida, pripravljena narediti vse.

Gre za pretresljivo zgodbo matere, ki ji v žvljenju pomenita vse otrok, njegova ozdravitev in muzikali. Svojo začaranost z glasbo izraža skozi obiskovanje vaj, na katerih pomaga sooblikovati svoj prvi nastop na odru. Mladostne spomine, kjer kraljuje češki plesalec stepa Novy, poskuša uresničiti med delom v tovarni, kjer se uči besedilo za svoj muzikal. In ko zaradi slabega vida odpove vlogo v glasbeni predstavi, se zadovolji z vlogo nune, ki bo naredila le nekaj plesnih korakov. Sanje so zato, da jih živimo in

Nove zgoščenke

PLANET GROOVE - ZAKON GROOVITACIJE
(NIKA)

No, pa jih imamo - slovenske Jinxe. Glasbeno-plesni ritmi milleniuma so se nezadržno ustavili tudi v naši dolini ter tako prevertili puščobnost slovenskega popa. Planet groove je skupina, ki ji je čudovito uspelo zapolniti vrzel v domači sceni, kjer, roko na srce, definitivno manjka ritmične glasbe, ki bi bila izvirna, ne pa na primer klon zadnje plošče Carlosa Santane (kar je sedaj trend in odličen način obrtniškega delanja hitov). Vsekakor je to zrela skupina in tudi njihov plošček je nedvomno kvaliteten in zelo poslušljiv. Zmotila me je le ena stvar: ali je res potrebno, da ima skupina dve pevki, ki potem izvajata vokalni ping-pong. Sam sem dobil občutek, da je ena malo odveč (katera, ne povem - rešitev se skriva v prejšnji številki Parka), saj bi se veliko bolje obnesla ena sama - pa zato tista z večjimi jajci!

ZVERINA BAND - ZVERINA BAND
(MULTIMEDIJA)

Zopet imamo pred seboj en zelo čuden bend. Za glasbo niti nisem prepričan, če bi jo znal opisati, saj mi še sedaj ni jasno, ali gre za zajebantsko skupino tipa Ml2 ali morda kaj tretjega. Prav tako nisem uspel ugotoviti, v kakšnem jeziku so pisani teksti (spakedravščina?). Sem pa ugotovil nekaj drugega: dasiravno mi godba, ki jo izvajajo, nekako ni blizu (hej vi in vam podobni - glasba ni zajebancija, ampak umetnost!), je plošček oblikovno eden najboljših, kar sem jih zadnje čase imel v rokah. Poleg tega je oborožen z brutalno multimedijsko podporo (flash + slike + videospot), česar se večina ostalih skupin iz meni neznanega razloga ne loti. V vzpodbudo razvoju multimedijske tehnologije naj jim tu velja pohvala. O sami glasbi pa še enkrat - niti ni slaba, a kaj, ko zveni tako resno, kot bi skupino ustanovila Zagor in Čiko.

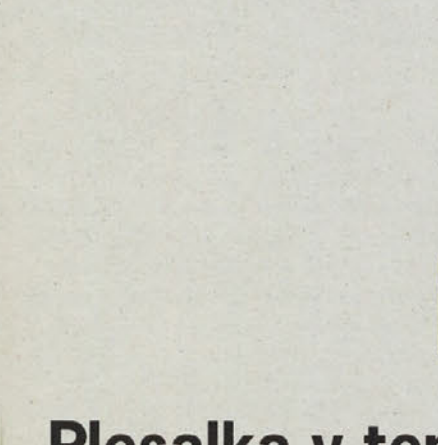
SPIRITS - ZEMLJIN KRIK
(KUD SPIRITS).

Na domači sceni je izredno malo skupin, ki izdajo svoje stvaritve mimo velikih založniških hiš. To je zgoraj imenovanim uspelo, kar je že samo po sebi velik uspeh. Zakaj so se odločili za tak korak, ne vem, če pa je bilo tako, ker so jih založniki zavrnili, potem ni čudno, da se pri nas stvari premikajo tako počasi. V njihovi glasbi je slišati vse od Seattla do hard rocka (že tolikokrat zlorabljenega s strani raznih patosarjev tipa Requiem), stereotipne prijeme pa kar nekajkrat presežejo, tako da mi zadeva zveni kar dobro. Poleg tega je potrebno povedati še eno stvar: v Sloveniji nam še vedno manjka dobre glasbe in Spirits so skupina, ki bi si zaslužila malo več pozornosti. Čeprav je od izdaje te plošče minilo že eno leto (in morda ta tekst ne sodi v rubriko nove plošče), je škoda, da gre takšna glasba v pozabo. Da so fantje dobri, so dokazali že s tem, da so naredili glasbo, ki znotraj polno zasedenih vrstni zveni sveže in izvirno.

Boštjan Vlašič

Ker je tako majhna, je nisem našel.

Knjigarna Goga, Glavni trg 6, Novo mesto, 07 393 08 02

Plesalka v temi

Nagradno vprašanje za filmoljube:

Avtor katere tv-nadaljevanke je Lars von Trier?

Nagrada: Ker na vprašanje iz prejšnje številke nismo prejeli pravilnega odgovora (Kevin Spacey je v Sedem prejel zaslužen kazni zaradi ZAVISTI), se nagrada prenese naprej, tako da bo srečnejši, ki bo pravilni odgovor do 25.3. postal na e-pošto: ali na naslov uredništva Parka (Prešernov trg 8 NM), PREJEL DVE KNJIGI ZLATIŠKE GOGA!!!

Ocena filma: zmerno-hitro-gremo-v-kino

Rok Piletič,

zvezda novomeškega kontrabasa

Z dolgolasim trinovajsedetnikom, Slatičanom Rokom Piletičem, ljubiteljem Beethovna in heavy metala, sedeva prekrasnega februarskega četrtka kar za moj ljubljanski računalnik; pogovor steče, beseda da besedo, še zdaleč ne utegneva vsega zapisati ... Konec osnovne šole se začne njegova glasbena pot: postane bas kitarist v težkometanem bendu. Fant spozna, da se je treba vsake obrti izučiti in pri Tomažu Zorku na novomeški glasbeni šoli prime v roke kontrabas. Skokovito napreduje in v nekaj letih konča nižjo glasbeno šolo ter se kot gostinski tehnik ponovno vpiše v srednjo šolo, tokrat glasbeno. 8. februarja 2001 se kot maturant pri prof. Blažu Županu in kandidat za vpis na glasbeno akademijo pojavi na odru novomeške športne dvorane kot solist.

Redkokdaj se tako mlademu glasbeniku ponudi priložnost igrati ne le z velikim orkestrom, temveč tudi pred tako številno publiko. Si imel veliko tremo?

Tremo sem imel predvsem, da ne bi pozabil koncerta, da ne bi spominsko odpovedal. To je bila tudi prva izvedba, tega koncerta prej nisem igral.

Se je to kaj odrazilo na tvojem igranju?

Od začetka se je. Zmedla me je tudi drugačna akustika kot na generalki. Predvsem se je odražalo v rahli nestrpnosti, nervozi.

Ti je Pichl pri srcu ali je šlo za izbor drugih: kompromis med tvojimi željami, ambicijo profesorja in zmožnostmi našega simfoničnega orkestra?

V bistvu je šlo za ta kompromis. Mi je pa koncert vseh: je čist, prijeten, prozoren, vse moraš odigrati tako, kot je, vsaka napaka se takoj opazi. Potem seveda pride glasba, del, ki ga daš sam.

Kdo je sploh prišel na to idejo, meni se zdi kar atraktivno v živo spremljati koncert za kontrabas?

Ideja je bila profesorjeva, zelo sem mu hvaležen, da je imel tako zaupanje vame. Prav tako sem hvaležen mojim staršem, ki so me ves čas podpirali.

Kaj pa izbor orkestra?

Ker sem že član novomeškega orkestra, sem vprašal dirigenta Hribarja. Hotel sem predstaviti publikli možnosti, ki jih ponuja ta instrument, in se na nek način oddolžiti glasbeni šoli in Novemu mestu.

Koncertne literature za kontrabas najbrž ni veliko?

Niti ne: veliko je vaj in etid, od glasbe pa le nekaj koncertov, ki so običajno zelo zahtevni. Precej se igrajo tudi stvari za čelo, recimo Bachove suite.

Tehnika igranja na violončelu se blazno razvija, približuje se violini.

V današnjem svetu vlada po eni strani ekspanzija sodobne umetnosti in kulture, po drugi strani pa smo zlasti v našem kulturnem prostoru priča kulturnemu mrtvilu. Zdi se, da je moderni človek zašel v slepo ulico. Razdvojen je med duhom in telesom, med erosom intelekta in fizisom, ki se naslaja v procesu materialnega pridobitništva.

V zadnjih letih je opaziti premik v naporih za ponovno odmero mesta in pomena knjižnice, pomena, ki ga je ta nekdanji duhovni temelj homo sapiensa davno, stoletja nazaj, že imel. V slovenski prestolnici se gradi novo poslopje Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK), februarja 1999 je novo knjižnico dobilo novogoriško prebivalstvo, po tehnološkem napredku je predvsem znana mariborska knjižnica, 1. marca pa so omikani dolenjski bralci že z nestrpnostjo pričakovali otvoritev nove novomeške knjižnice, ki je bila zaradi selitve zaprta od lanskega decembra, tako da je bila izposoja knjig onemogočena.

Fenomen oziroma fenomenalnost knjižnice je v tem, da je bila ta ustanova že od nekdaj - od antike in srednjega veka dalje - simbol stopnje kulturne omike vsakega naroda. Spomnimo se samo največje knjižnice v antiki, aleksandrijske knjižnice, in samostanskih knjižnic v zamolklem srednjem veku, ki je krščanstvo imelo v oblasti (skoraj) vse, kar je bilo kdaj koli napisanega.

Lepa karikatura slednje knjižnice je upodobljena v romanu *Ime rože*, v katerem nam Umberto Eco samostansko knjižnico predstavi kot manieristični labirint z mnogimi vhodi in izhodi, a z eno samo potjo. Kot metafora sveta ponazarja tradicionalni svet z mnogimi subjektivnimi zablodami in z eno samo, vrhovno resnico, ki vedno ostaja skrivnost, saj je njena vsebina avtodestruktivna. Ko se le-ta razkrije, sama sebe uniči. Resnica najvišje resnice v svetu brez Boga namreč, je, da resnice sploh ni. Najgloblja, ubijalska skrivnost knjižnice, ki s svojo nerazkritostjo v samostanu ohranja red, je domnevni drugi del Aristotelove *Poeitke*. Seveda ni naključje, da gre za knjigo o smehu, ki vnaša v svet

“Vsak klasik mora dat čez nekaj metala”

Bi lahko rekli, da se kontrabas približuje violončelu?

Ja, kontrabas dobiva vlogo solističnega instrumenta, tako da se na njem igrajo celo violinske stvari, ki so težke tudi za violino.

Stara šola bi rekla, da to ni normalno?

Ne vem, če je normalno, ampak v resnici se igrajo tudi take stvari, kot je Čmrļjev let. Pri kontrbasu je vseeno omejitvev prijema roke obseg enega tona, zato rabiš precej več kondicije. Ne samo v glavi in nogah, ampak predvsem v rokah.

Največ kondicije imajo menda črnski kontrabasisti. O jazzu si kaj razmišljal?

Sem, ampak mislim, da mora dober jazzist najprej dati čez klasiko, da dobi tehniko, disciplino in razgledanost. Mora pa vsak klasik dat čez tudi malo metala.

OK, kaj pa improvizacija pri metalu?

Predvsem se trudim za dobro bas linijo, si pa zdaj upam tudi malo improvizirati.

Kakšen je položaj kontrabas pa pri nas?

Kvaliteta se dviguje, tudi zanimanje za instrument in njegove zmožnosti se večja. Tako da lahko pričakujemo vse več dobrih kontrabasistov.

Kako pa ocenjuješ sodelovanje z našim orkestrom, si njegov dolgoletni član; orkester napreduje?

Orkester napreduje, ker se dviguje tudi kvaliteta šole; ne moreš pa pričakovati profesionalnosti od nižje stopnje, vsaj v igranju ne, lažje je profesionalno zastaviti delo, kar mislim, da tudi je. Dobro pa je, da učenci dobijo predstavo o tem, kaj pomeni njihov instrument v orkestru.

Imaš kakšen komentar glede letošnje prireditve?

To je dobra ideja, ljudje se družijo; motijo pa me dolgovezni govori in njihovo število, vse skupaj je bilo predolgo. Še dobro, da je bil vsaj župan kratek in jedrat. Za vse je bilo že malo težko, sploh za tiste, ki so prišli predvsem poslušat.

Kdaj napoveduješ naslednji nastop, morda s profesionalnim orkestrom?

Morda ob koncu študija na akademiji.

Boš ostal član, ko boš mednarodna zvezda?

Če bo le čas, se bom vedno vračal domov.

Pogovarjal se je Marijan Dovič

foto: Tomaž Grdin

KNJIŽNICA = LABIRINT = SVET

karnevalsko kulturo, s tem pa relativizacijo vrednot in razvrzdnotenje najvišje resnice (zato jo slepi knjižničar Jorge da Burgos, čigar ime ne zgoli po naključju spominja na ime slepega argentinskega pisatelja in takisto knjižničarja Jorgeja Luisa Borgesaa, kot čuvar starega reda tako skrbno čuva). Ko je resnica razkrita, je z njo konec. Samostan zgori, z njim pa tudi njegovo srce, knjižnica s svojo skrivnostjo. Na ruševinah samostanske knjižnice ostane le še *babilonska*, v kateri ni ene same resnice, temveč - na to kaže konec romana - množica pluralnih resnic, ki se med seboj prepletajo. Nastane tisti drugi, medbesedilni labirint, podoba sodobnega sveta, ki ga Eco imenuje labirint-mreža. Labirint brez središča, podoba sveta brez Boga, kar je mogoče vzpostaviti samo znotraj postmodernističnega pogleda na svet. Da bi dokazal resnico sedanosti, je moral Eco seči v preteklost, pri čemer se je opiral na Borgesaa, ki je osrednji temi svojega ustvarjalnega opusa, labirint in knjižnica, prvi povezal z enajčemer (KNJIŽNICA = LABIRINT (= SVET)).

Podoben most med zgodovinskim in sedanjim trenutkom, prostorom in časom, je z inscenacijo dogodika v mestu Gogi, otvoritvijo nove novomeške knjižnice Mirana Jarca, uspel zgraditi režiser Matjaž Berger. Knjižnico kot prostor svoje gledališke umetnosti je Berger že izbral za dve, obe v slovenskem prostoru izredno odmevni predstavi: decembra 1996 se je v NUK-u zgodil Galileo Galilei (takrat se je prvič v zgodovini NUK-a ta institucija odprla gledališču), februarja 1999 pa je z inscenacijo OKOLI PREPOVEDANE KNJIGE odprl novo novogoriško knjižnico. Zadnji dogodek, ki nosi naslov DE TE FABULA NARRATUR (O tebi govori ta zgodba), je samo eden v nizu Bergerjeve ustvarjalnosti, s katerim je znova potrdil, da je vsaj sodobni del slovenske umetnosti, ki se je v zadnjem času najmočnejše in nepredvidljivo razmahnila v polju "nekdanje" upodabljalcoe, likovne ali vizualne umetnosti, v kateri soobstajajo različne zvrsti - gledališče, literatura, film ali glasba, celo znanost in tehnika, lahko izjemno spektakularen in s svojo večplastnostjo tudi fatalno privlačen.

Katarina Avbar

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Lokalne in analne novice:

Šport in biznis:

Vlade Sodček, genialni športni manager KK Krke Telekoma, je povlekel potezo, ki bo dokončno utišala zeleno konkurenco iz Uniona Olimpije: **podpisal je doživljenjsko pogodbo z Draženom Petrovićem**. Čestitamo! (potlač tlač)

Še bolj pa je naš Vlade presenetil kelnarco na letališču v Tel Avivu, ko je na vprašanje “Coffe or tea?” briljantno odgovoril: “Yes, please!” Kar se Vladek nauči, to Vladek zna! (mosad tlač)

Bennet Tarzan Davison je odkril zmagovalni recept za osvojitev pokala suprolige: Medtem ko bo on kucal v napadu, bo Vladimir Anzulović - Čita skakal v obrambi. Še enkrat čestitamo! (sodček tlač)

Kultura in diskultura:

Slavko Veliki Manipulator je predlagal svojemu šefu dr. Antonu Starcu, da **Matjažu Ineratorju** tako kot kolegica Vika Suhastruga Potočnik **zaradi zaslug za novomeško pleme podeli zastonj stanovanje**. Stari še ni rekel ne. (vaša kanalizacija tlač)

Govori se, da je za **Ineratorjevo stanovanje v igri kar stavba Rotovža**, s čimer bi se obenem znebili, lokalnega trobila Park in novomeškega mladinskega časopisa Potlač, ki imajo tu svoje prostore in postajajo občinskim strukturam vse bolj nevarni. DNŠ čestital! (cnn press)

Direktor Potlača Maradoni je zaradi vsega tega sranja v Gogi **uvedel obsedeno stanje**. Okoli Rotovža sedaj stražijo specialne enote pod poveljstvom vojnega veterana in največjega slovenskega pisatelja in veterana slovenske osvobodilne vojne, mad boy Šinija. Čelaki se talajo levo, desno in naravnost ter ne glede na barvo kože, plemensko pripadnost, politično skorumpiranost ali versko prepričanje. Vsi enaki, vsi enakopravni, vsakemu svojga čelaka! (dr. novšek in jebúl tlač)

Zanimivosti in razvedrilo:

Potem ko so zaradi proslave ob otvoritvi knjižnice mestnemu jedru izklopili elektriko, je **jezni občanki Lojzki počil film**, tako bo tožila mestno občino. V temi namreč ni videla robnika in si ob padcu razbila zgornjo čeljust. (veliki manipulator tlač)

Medtem pa smo tudi v Novem mestu dobili svoj seksualni škandal. Specialna enota je namreč na rdeči obleki seksi podžupanje odkrila čudne packe, za katere domnevajo, da so last župana, ki je izjavil: Če lahko Billy Clinton, zakaj ne bi smel tudi jaz! (dolenjski list press)

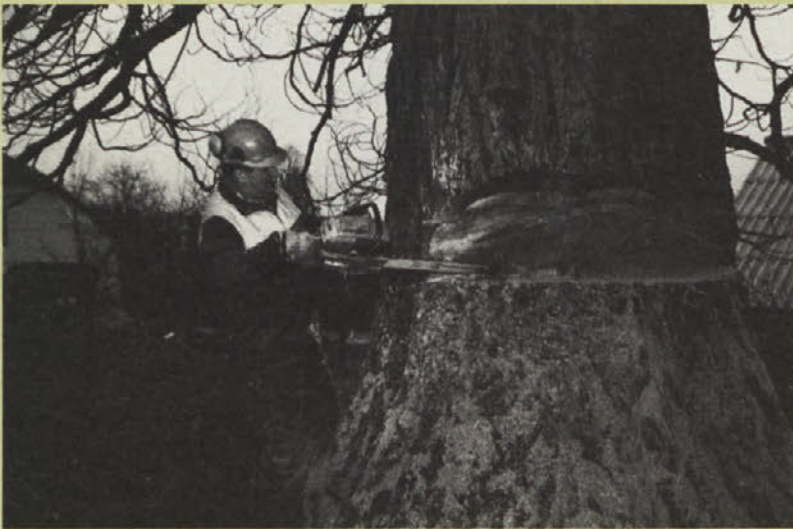

foto: Tomaž Grdin

Nekrolog

V SPOMIN

sekvoji na Ruperč vrhu

Ob prerani smrti osebe izjemnih kvalit et imamo navado, da se je spomnimo tudi z nekaj vrsticami, ki naj bi žalujočemu občestvu predstavile njeno življenje in delo. V opomin na minljivost vsega lepega in stalno prisotnost angela smrti, ki bo tudi nas pospremil v onostranstvo.

Mala ruperška sekvoja (*Sequoiadendron giganteum*), kot smo jo imenovali njeni prijatelji, je 5. decembra 2000 končala svojo pokončno, a prekratko življenjsko pot. Kot hčerka neznane matere se je rodila 21. marca 1881 v vlažnih gozdovih Združenih držav ob Tihem oceanu. Usoda je deklico preko oceana zanesla v prehodni dom za tujce Miramare pri Trstu, kjer so ji le valovi in morski vetrovi prinašali novice od doma. S tem je nadaljevala družinsko tradicijo in se pridružila številnim sestricam in bratom, ki so jih strokovnjaki za parkovno ureditev že od leta 1850 zaposlovali širom Evrope.

V prehodnem domu ju je skupaj z njeno sestro, ki je postala njena neločljiva sopotnica, v oskrbo vzela Jeanne Xavier in ju od 1887 zaupala v vzgojo vrtnarju parka graščine Ruperč vrh. Že v mladosti so jima zaupali odgovorno nalogo parkovne znamenitosti graščine, poleg tega pa sta opravljali še zahtevno nalogo skrbnice za skrivanje sence pred soncem.

Vendar se sekvoji nista udeleževali le na parkovnem področju, temveč sta dosegli izredne uspehe tudi na področju ekologije. Obe sta se tudi aktivno športno udeleževali. Na lestvici najdebelejših dreves je naša mala ruperška sekvoja dosegla častno trinajsto mesto, ki ga bo sedaj zasedla in seveda tudi prevzela s tem povezane obveznosti njena bližnja prijateljica lipa na Brezovi rebri.

Vendar pot zelenih sester ni bila posuta le s cvetjem. Domotožje po humidnih rastiščih domačih gozdov, od koder so le še vetrovi dneva in duhovi sanj nosili novic, je močno okrnilo njuno naravno trdoživost. Leta 1945 ju je kruta usoda določila za nemi priči požara, ki je razdejal graščino. Največja tragedija pa ju je zadela leta 1975, ko je vanju udarila strela. Če je njeni sestri uspelo premagati nenadni udar in težave, ki so sledile, pa so mali ruperški sekvoji pošle moči. Tegobe so se kar vrstile. Glivična obolenja v spodnjem delu telesa in sušna leta so našo sopotnico tako pripeljale do prelomnice. Ta prelomnica je seveda ni ločila od nas, saj še živi v našem spominu. Honorarno pa bo tudi po smrti opravljala različne naloge v pohištveni industriji.

Dana mi je bila tudi žalostna, a vendar častna dolžnost, da izrazim sožalje njenim bližnjim. Predvsem očetu iz Amerike, ki je kljub visoki starosti (tri tisoč dvesto dvanajst let) pokončno sprejel žalostno novico s skrivnostnimi, skorajda grozljivo misterioznimi besedami: “*Les je duh*”.

Slava ji.

Janez Božič

Potlač, lokalno trobilo

Ureja Urad za raziskovanje rudnin in izgubljanje časa / Urad za istraživanje ruda i gubljenje vremena: Dr. Novšek, Jebúl, Big Fak
Oddelek za ideološko indoktrinacijo in fizični razvoj: Nairámi, 050 656 790
e-pošta: potlac@drustvo-dns.si
Direktor: Maradoni
Glavni štab: Rotovž

Potlač ilustracije: Katja Markovič

info Tocka

DNŠ obvešča

DNŠ rekreacija

OŠ GRM: sobota od 15. - 17. ure, nedelja od 16. - 18. ure
OŠ BRUSNICE: sredo od 20. - 21.30 ure
GIMNAZIJA NM: petek od 19. - 21. ure
OŠ BRŠLJIN: torek od 18.30 - 19.30 ure

Aerobika

ŠD MAROF: ponedeljki in srede od 19.30 - 20.30 ure
HOP KLUB: programi potekajo vse dni v tednu (podrobnosti v programu Hop kluba) - člani DNŠ imajo 20% popusta. Informacije na telefonu Hop kluba.
Hop klub: tel 07 30 25 752 ; 041 436 616

TAE BO: torek ob 20.15 - KC Janez Trdina,
četrtek ob 19.00 in 20.00 - Dvorana Leona Štuklja

ROPE SKIPPING: torek ob 19.00 - KC Janez Trdina

Študentski busi

V LJUBLJANO:
odhodi - nedelja
ob 19.15, 19.45, 20.15
izpred stare občine

IZ LJUBLJANE
odhodi - petek
13.40 izpred poslovne stavbe Mercator
13.50 izpred francoske ambasade

DOLENJSKA
BANKA

V MARIBOR
odhod - nedelja
18.30 izpred stare občine

Popusta na avtobusih bodo deležni samo tisti, ki imajo DNŠ-jevo novo člansko izkaznico.

Smučanje

Pravkar se ekipa DNŠ-ja podi po smučiščih Kanina. Zopet pa se nam obeta prvomajska smučarija v Franciji, tokrat na Le deux Alpes. Vse podrobnosti še sledijo.

KC Janez Trdina

četrtek, 8.03.2001 ob 19.00 uri
Akademija ob dnevu žena

četrtek, 15.03.2001 ob 16.00 uri
Pavel Polak: Tri zgodbe o zajcu (dom kulture)

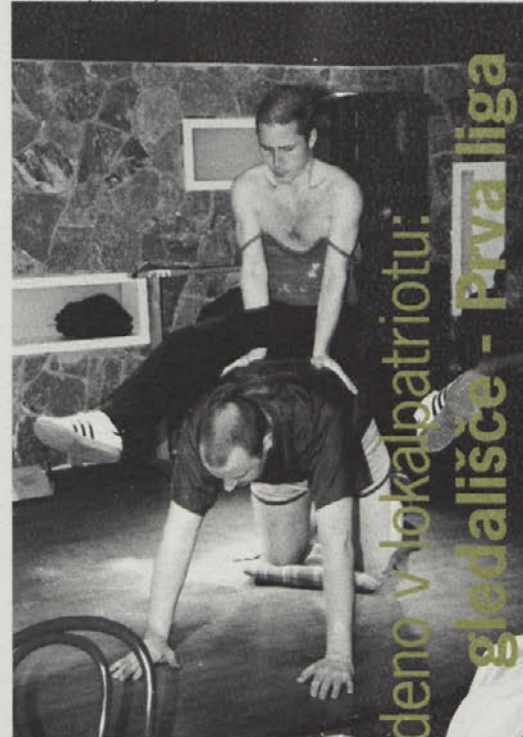
četrtek, 15.03.2001 ob 18.30 uri
Koncert Jake Stadlerja, violončelo in Simona Krečiča, klavir

petek, 23.03.2001 ob 19.30 uri
Koncert MPZ GD Šmihel ob 25-letnici delovanja

torek, 27.03.2001 ob 19.30 uri
Koncert Ljubljanskih madrigalistov

petek, 30.03.2001 ob 19.30 uri
Koncert Mestne godbe

foto: Boštjan Pucelj

že videno v lokalpatriotu:
gledališče - Prva liga

Lokalpatriot

torek, 13.03.2001 ob 20h
Kinoteka - Sedmi pečat
Švedska fiktivna drama režiserja Ingmarja Bergmana. (ČB)

sreda, 14.03.2001 ob 20h
Potopisno predavanje - Borut Strle
Jordanija in Palestina.

četrtek, 15.03.2001 ob 18h
Okrogla miza - Evropska unija
Program okrogle mize bo obsegal zgodovino nastanka EU, značilnosti, strukturo, članstvo in drugo.
Predavatelji: Delegacija Evropske komisije, Center Evropa, Urad vlade za informiranje, mag. Peter Ješovnik.

petek, 16.03.2001 ob 21h
Combinat - koncert
Odlični jazz-fusion-rock kvartet, ki prihaja iz Zagreba in nam prinaša novo glasbeno svežino.
Vstopnina 500 sit.

četrtek, 22.03.2001 ob 18h
Faca Mesca - pogovor z gostom
Intervju z znano medijsko osebo.

petek, 23.03.2001 ob 21h
Čisto navaden večer - HBDJP
Vstopnine ni.

sobota, 24.03.2001 ob 20h
Gledališče - Gospa Margareta
Videli bomo svojevrstno parodijo na učiteljski poklic, ki ponuja duhovitost, razigranost in hkrati opozarja na problem pedagoškega dela: subjektivne težave, travme pedagoginje in kompleksnost odnosov med pedagogom in slušatelji. Komedijsko bo zaigrala Nataša Burger, ki jo širša javnost pozna iz filma V Jeru režiserja Janeza Burgerja.
Vstopnina 300 sit.

torek, 27.03.2001 ob 21h
DVD kino - PITCH BLACK
Avstralski znanstveno-fantastični film.
Samo za člane kino kluba.

sreda, 28.03.2001 ob 20h
Potopisno predavanje - Matjaž & Tadeja Nemanič
Filipini.

petek, 30.03.2001 ob 21h
Društvo mrtvih pesnikov - koncert
Vstopnina 500 sit.

sobota, 31.03.2001 ob 21h
Flower power night - by Bah in Tomasss
Deep purple, Led Zeppelin, Janis Joplin ...

ŠOLA RISANJA ZA ARHITEKTE

priprava na sprejemni izpit na Fakulteti za arhitekturo

Razlaga črte, kompozicije in perspektive, kreativne naloge, ki bodoče arhitekte pripravijo na kreativni del sprejemnega izpita. Izkušnje in priporočila nekdanjih tečajnikov, danes pa uspešnih študentov arhitekture.

Poudarek na kreativnosti za vse, ki se vpisujete ponovno.

7 srečanj po 4 šolske ure s pričetkom
v soboto, 07.04.2001
ob 16:00 v prostorih RICa.

Do 30.03.2001 prijave zbira:

RIC Razvojno izobraževalni
center Novo mesto

Novi trg 5, 8000 Novo mesto
tel.: 07/332 63 19, 07/332 53 26
fax.: 07/332 59 61

spletna stran: www.ric-nm.si
e-pošta: ric@ric-nm.si

večer Gimnazije Novo mesto : Lokalpatriot

DJ Benjamin & RhythmBoys : Lokalpatriot

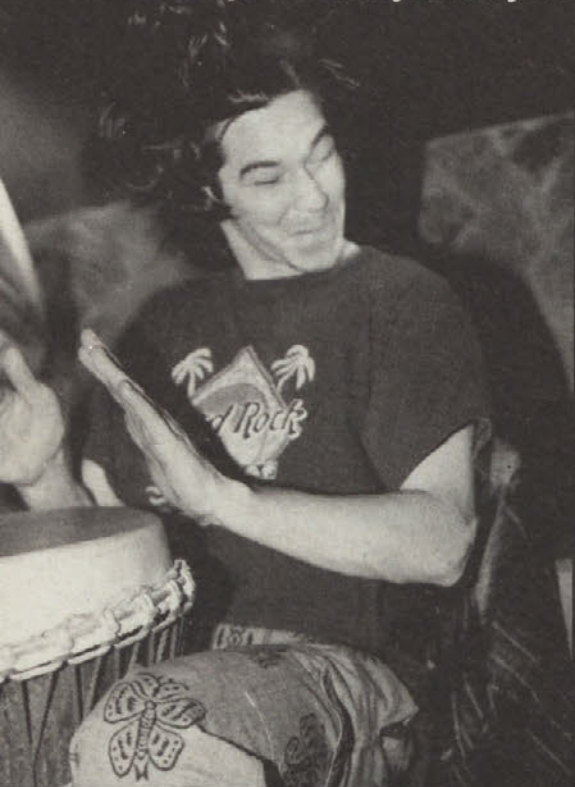

foto zgodbe

fotografije: Tomaž Grdin in Boštjan Pucelj

Lara Baruca - koncert: Lokalpatriot

Hammond trio - koncert : Lokalpatriot

Elvis Jackson - koncert : Lokalpatriot

park

novomeški mladinski časopis
št. 6, letnik IV, marec 2001

ISSN 1408-7189

novomeški mladinski časopis

Odgovorni urednik: Damir Skenderović
Pomočnik odgovornega urednika: Uroš Lubej
Uredništvo: Boris Blaić, Marijan Dović,
Damijan Šinigoj, Rok Jožef
Oblikovanje in prelom: Igor Ajdišek, Jurij Kocuvan
Naslovnica: foto Tomaž Grdin

Ustanovitelj: DNS
Izdajatelj: Založba Goga
Za založbo: Gregor Macedoni
Tirženje: David Bratož
Naročila in distribucija:
tel.: 07 393 08 12
e-pošta: park.narocila@drustvo-dns.si
Filmi in tisk: Špes grafika

Naslov uredništva:
Park – Založba Goga
Prešernov trg 8
8000 Novo mesto
e-pošta: park@drustvo-dns.si

ZALOŽBA GOGA

PRIDI IN SE SPREHODI PO SVOJEM PARKU!